

Protokoll fört vid Stockholms kommunfullmäktiges sammanträde måndagen den 6 mars 2023

Tid:

kl. 17:00-19:08

Lokal:

Rådssalen

Närvarande:

Se bilaga

§§1-13

Justerat den 13 mars 2023

Anslaget den 14 mars 2023

Olle Burell

Sara Stenudd

Dennis Wedin

Hans Altsjö
Sekreterare

**§ 1
Bordläggning av interpellation**

Kommunfullmäktige bordlägger interpellationen som redovisas i punkt 1 i kungörelsen.

§ 2 Frågestund

Fråga 1

Borgarrådet Fjellner (M) ställer en fråga om ukrainare i Stockholm.

Borgarrådet Wanngård (S) svarar på frågan.

Fråga 2

Gabriel Kroon (SD) ställer en fråga om borgarrådet är positiv till folkomröstningar vid inköp av offentlig konst.

Borgarrådet Boucher (V) svarar på frågan.

Fråga 3

Borgarrådet Jönsson (L) ställer en fråga om konsekvenser av stadsdelsnämndernas sammanslagning.

Borgarrådet Wanngård (S) svarar på frågan.

Fråga 4

Markus Berensson (C) ställer en fråga om Götgatan.

Borgarrådet Strömgren (MP) svarar på frågan.

Fråga 5

Borgarrådet Wedin (M) ställer en fråga om framkomligheten för stockholmarna.

Borgarrådet Strömgren (MP) svarar på frågan.

Fråga 6

Sergej Salnikov (SD) ställer en fråga om borgarrådet anser att kommunala fastighetsbolag arbetar tillräckligt effektivt för att motverka olovliga andrahandsuthyrningar och oriktiga hyresförhållanden.

Borgarrådet Wanngård (S) svarar på frågan.

Fråga 7

Sara Svanström (L) ställer en fråga om boendeparkering på Norr Mälarstrand.

Borgarrådet Strömgren (MP) svarar på frågan.

§ 3
Mötet öppnas

§ 4

Anmälningssärenden till kommunfullmäktige år 2023

KS 2023/8

Beslut

1. Följande ärenden anmäls till kommunfullmäktige:

Halvårsrapport med halvårsbokslut 2022 för
Samordningsförbundet Stockholm stad (FINSAM)
Dnr KS 2023/262

Anmälningssärende - Rapportering av ej verkställda beslut
enligt lag (1993:387) om stöd och service till vissa
funktionshindrade (LSS) och socialtjänstlagen (SoL) –
Kvartal 3 år 2022
Dnr KS 2023/277

Länsstyrelsen i Stockholms beslut den 21 februari 2023 och
den 1 mars 2023 gällande nya ledamöter och ersättare i
kommunfullmäktige för Liberalerna, dnr KS 2023/7-14,
Sverigedemokraterna, dnr KS 2023/7-15 och
Socialdemokraterna, dnr KS 2023/7-16

2. Anmälda skrivelser till kommunfullmäktige under tiden 16/2
2023 – 1/3 2023

**§ 5
Närvaro**

Närvaro, se bilaga 1.

**§ 6
Justering**

Ordföranden Olle Burell (S), 2:e vice ordföranden Sara Stenudd (V) och borgarrådet Dennis Wedin (M) justerar protokollet. Justering sker måndagen den 13 mars 2023.

§ 7**Valärenden i kommunfullmäktige 2023**

Avsägelse och fyllnadsval

KS 2023/4

Beslut

1. Avsägelse och entlediganden godkänns.
2. Val förrättas för att utse ny person till uppdrag enligt valberedningens förslag.
3. Om inte annat framgår inträder den senast valda ersättaren sist till tjänstgöring för sitt parti.
4. Om en ersättare/suppleant utses till ordinarie ledamot, utses en ny ersättare/suppleant.
5. För avsägelse i kommunfullmäktige hemställs om ny sammanräkning hos länsstyrelsen.
6. Vakanser bordläggs.

Ärendet

Valärenden i kommunfullmäktige den 6 mars 2023 behandlas.

Beslutsordning

Ordföranden konstaterar att det finns ett förslag till beslut och det är kommunstyrelsens och valberedningens förslag. Ordföranden finner att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens och valberedningens förslag.

§ 8**Arvodering av förtroendevalda**

KS 2023/222

Beslut

1. Arvode ska utges till Rashid Mohammed (V) om 25 procent av helt arvode för perioden den 1 mars 2023 till och med den 14 oktober 2026.
2. Arvode ska utges till Maria Mustonen (V) om 45 procent av helt arvode för perioden den 20 mars 2023 till och med den 14 oktober 2026.

Ärendet

Kommunstyrelsens utlåtande behandlas. Utlåtandet gäller arvodering av förtroendevalda.

Beslutsordning

Ordföranden konstaterar att det finns ett förslag till beslut och det är kommunstyrelsens förslag. Ordföranden finner att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

Jäv

Rashid Mohammed och Maria Mustonen (båda V) deltar inte i beslutet på grund av jäv.

§ 9

Markförvärv för förskoleändamål avseende fastigheten Farsta strand 4:3 i Farsta. Utbyggnad av bostäder inom Farsta 2:1 - projekt Magelungens strand

Reviderat inriktningsbeslut

Hemställan från exploateringsnämnden

KS 2022/1419

Beslut

1. Inriktingen för projekt Magelungens strand godkänns.
2. Exploateringsnämnden medges rätt att fortsätta planera förutsättningarna för exploatering inom Farsta 2:1 och 4:3 för projekt Magelungens strand till en investeringsutgift upp till 41 miljoner kr som underlag för kommande genomförandebeslut.
3. Utgifterna för år 2023 ska rymmas inom nämndens investeringsbudget. Utgifterna för kommande år behandlas i budget för 2024.

Ärendet

Kommunstyrelsens utlåtande behandlas. Utlåtandet gäller Markförvärv för förskoleändamål avseende fastigheten Farsta strand 4:3 i Farsta. Utbyggnad av bostäder inom Farsta 2:1 - projekt Magelungens strand.

I debatten yttrar sig, se bilaga 2.

Beslutsordning

Ordföranden konstaterar att det finns ett förslag till beslut och det är kommunstyrelsens förslag. Ordföranden finner att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

§ 10**Överflyttning av ansvar för genomförande av centrala upphandlingar enligt lag (2016:1145) om offentlig upphandling (LOU) av vård- och omsorgsboenden för äldre från kommunstyrelsen till äldrenämnden**

Centralupphandling av vård- och omsorgsboende 2024 - Linnégårdens vård- och omsorgsboende

Förslag om förnyad konkurrensutsättning av Linnégårdens vård- och omsorgsboende

KS 2022/1439

Beslut

1. Äldrenämnden ska, med ändring av kommunfullmäktiges beslut 14 oktober 2019 § 18, ansvara för genomförande av centralupphandling av entreprenad drift av vård- och omsorgsboenden för äldre. Det omfattar det boende som anges i detta ärende samt de vård- och omsorgsboenden som kommunfullmäktige senare kan komma att besluta om.
2. Äldrenämnden ska vid centralupphandling av entreprenad drift av vård- och omsorgsboenden besluta om upphandlingsdokument, tilldelning av kontrakt, avbrytande av upphandling, avtalstecknande, eventuella förlängningar, förändringar, kompletteringar och/eller tillägg till avtalen utifrån affärsmässiga grunder, samt häva avtal. Upphandlingar ska genomföras i enlighet med de grundläggande principer som anges i ärendet och tidigare kommunfullmäktigebeslut om valfrihet (den 5 november 2007, § 15), samt senare kommunfullmäktigebeslut.
3. Ansvaret för förvaltningen av kommande och befintliga entreprenadavtal överflyttas från kommunstyrelsen till äldrenämnden.
4. Arkivansvaret för ovanstående delar överflyttas från kommunstyrelsen till äldrenämnden i enlighet med Arkivregler för Stockholms stad.
5. Central upphandling av driften avseende Linnégårdens vård- och omsorgsboende ska genomföras i enlighet med vad som anges i ärendet.

Ärendet

Kommunstyrelsens utlåtande behandlas. Utlåtandet gäller Överflyttning av ansvar för genomförande av centrala upphandlingar enligt lag (2016:1145) om offentlig upphandling (LOU) av vård- och omsorgsboenden för äldre från kommunstyrelsen till äldrenämnden - Centralupphandling av vård- och omsorgsboende 2024 - Linnégårdens vård- och omsorgsboende.

Beslutsordning

Ordföranden konstaterar att det finns ett förslag till beslut och det är kommunstyrelsens förslag. Ordföranden finner att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

§ 11**Reinvesteringsprogram för gatuytor med tillhörande anordningar 2023-2027 - Inriktningsbeslut**

Reinvesteringsprogram för gatuytor med tillhörande anordningar 2023 - Genomförandebeslut

Framställan från trafiknämnden

KS 2022/1448

Beslut

1. Inriktning för reinvesteringsprogram för gatuytor med tillhörande anordningar 2023-2027 godkänns.
2. Trafiknämnden medges rätt att genomföra program för investering av gatuytor med tillhörande anordningar 2023 till en investeringsutgift om 150,0 mnkr. Utgifterna ska inrymmas inom nämndens investeringsbudget för 2023.

Reservationer

Samtliga ledamöter för Sverigedemokraterna reserverar sig mot beslutet till förmån för det egna förslaget.

Samtliga ledamöter för Liberalerna reserverar sig mot beslutet till förmån för det egna förslaget.

Samtliga ledamöter för Kristdemokraterna reserverar sig mot beslutet till förmån för det egna förslaget.

Ärendet

Kommunstyrelsens utlåtande behandlas. Utlåtandet gäller Reinvesteringsprogram för gatuytor med tillhörande anordningar 2023-2027 - Inriktningsbeslut samt Reinvesteringsprogram för gatuytor med tillhörande anordningar 2023 - Genomförandebeslut.

I debatten yttrar sig, se bilaga 2.

Förslag till beslut

Borgarrådet Strömgren (MP) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

Gabriel Kroon (SD) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt Sverigedemokraternas förslag till beslut i kommunstyrelsen.

Borgarrådet Jönsson (L) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt Liberalernas förslag till beslut i kommunstyrelsen.

Mikael Valier (KD) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt Kristdemokraternas förslag till beslut som innebär avslag.

Beslutsordning

Ordföranden ställer förslagen mot varandra och finner att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

§ 12
Projekt Upprustning av Östermalmstorg
Framställan från trafiknämnden
Genomförandebeslut
KS 2022/1444

Beslut

Ärendet återremitteras med stöd av kommunallagens regler om minoritetsåterremiss och med den motivering som anförts i Moderaternas, Liberalernas och Centerpartiets reservation i kommunstyrelsen.

Ärendet

Kommunstyrelsens utlåtande behandlas. Utlåtandet gäller Projekt Upprustning av Östermalmstorg.

I debatten yttrar sig, se bilaga 2.

Förslag till beslut

Borgarrådet Strömgren (MP) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

Borgarrådet Wedin (M), Björn Ljung (L), Markus Berensson (C) och Mikael Valier (KD) föreslår att kommunfullmäktige beslutar återremittera ärendet med hänvisning till den motivering som anges i Moderaternas, Liberalernas och Centerpartiets reservation i kommunstyrelsen.

Gabriel Kroon (SD) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt Sverigedemokraternas förslag till beslut i kommunstyrelsen.

Beslutsordning

Ordföranden prövar förslaget om återremiss mot att ärendet ska avgöras idag och finner att kommunfullmäktige beslutar att återremittera ärendet med stöd av kommunallagens regler om minoritetsåterremiss och med den motivering som anförts i Moderaternas, Liberalernas och Centerpartiets reservation i kommunstyrelsen.

Omröstning

Omröstning begärs och verkställs. Kommunfullmäktige godkänner följande omröstningsordning.

Den som vill avgöra ärendet idag röstar ja.

Den som vill att ärendet återremitteras röstar nej.

Omröstningsresultat

Med 62 ja-röster mot 39 nej-röster beslutar kommunfullmäktige att återremittera ärendet med stöd av kommunallagens regler om minoritetsåterremiss och med den motivering som anförs i Moderaternas, Liberalernas och Centerpartiets reservation i kommunstyrelsen, bilaga 3.

**§ 13
Nyväckta motioner**

Följande motioner väcktes under perioden 21 februari - 6 mars 2023:

1. Motion av Dennis Wedin (M) om Försäljning av Stockholmsmässan. Rotel I. Dnr KS 2023/300
2. Motion av Dennis Wedin (M) om att värna stadens villaområden. Rotel I. Dnr KS 2023/301
3. Motion av Andréa Hedin och Per Rosencrantz (båda M) om feriejobb. Rotel III. Dnr KS 2023/306
4. Motion av Dennis Wedin (M) om ukrainare i Stockholm. Rotel III. Dnr KS 2023-307

Plats	Ledamot	Ersättare	Parti	Ankom	Utgick
48	Burell, Olle		S	17:00	19:08
77	Brinck, Cecilia	Cederhage, Roslana	M	17:09	19:11
47	Stenudd, Sara		V	17:00	19:07
56	Abdullahi Ali, Nassir	Stark, Emelie	S	17:00	19:11
105	Ali Hassan, Shamsu		V	18:01	19:07
42	Ali, Ismail		C	17:27	19:07
102	Aranda de Gutiérrez, Norma	Mannerström, Gustav	S	17:00	19:11
92	Armstad, Stian		S	17:00	19:07
89	Badeli, Aida		MP	18:05	19:11
96	Bengtsson, Frida		S	17:00	19:11
23	Bjuggren, Emilia		S	17:00	19:11
8	Boucher, Torun		V	17:00	19:07
58	Carlsson Hallberg, Ewa		S	17:01	19:07
94	Carlsson, Alma		S	17:07	19:11
13	Cederschiöld, Anna		M	17:47	19:07
80	Edin, Anders		SD	17:00	19:11
53	Edlund, Ingela		S	17:00	19:07
40	Elfvén, Anne-Lie		L	17:33	19:07
67	Elmlund, Annika		M	17:52	19:07
20	Ernlund, Karin	Berensson, Markus	C	17:04	19:11
95	Finnveden, Felix		S	17:01	19:11
14	Forslund, Maurice		KD	18:06	19:11
69	Friberg, Annika		M	17:02	19:11
12	Granswed Baat, Sophia		M	17:01	19:07
103	Güler, Esme	Karlsson, Oscar	S	17:03	19:07
52	Göransson, Anders		S	17:00	19:07
51	Hansson, Martin		MP	17:10	19:07
4	Hedin, Andrea		M	17:02	19:07
66	Hedrup, Tom		M	17:58	19:07
61	Heinonen, Johan		S	17:00	19:07
34	Hellström, Anette		M	17:01	19:07
37	Hollis, Michaela	Valier, Mikael	KD	17:59	19:11
107	Holm, Jens	Zandian, Aidin	V	17:57	19:11
70	Hökmark, Christoffer		M	17:16	19:11
43	Ibrahim, Ashna		C	17:22	19:11
46	Jacobsson, Kristin		C	16:59	19:07
30	Jama, Hassan		V	17:51	19:07
88	Jama, Mansur		MP	17:36	19:11
31	Johansson, Tobias		V	17:54	19:11
39	Jonlund, Rasmus		L	17:00	19:11

Mötesdatum : 2023-03-06

Möte : kommunfullmäktige

79	Juntunen, Tapani		SD	17:00	19:11
18	Jönsson, Jan		L	17:00	19:07
101	Kazinic, Elvir		S	17:00	19:07
62	Kratz, Tina	Ehrnström, Thomas	V	17:37	19:11
86	Kroon, Gabriel		SD	17:00	19:11
81	Kroon, Julian		SD	17:40	19:08
104	Körhan, Özlem		V	18:01	19:07
36	Lennaárd, Fritz		M	17:42	19:07
99	Lind, Andreas		S	17:58	19:11
7	Lindblom, Clara	Karlsson, Ann	V	17:49	19:11
60	Lindgren, Jimmy		S	17:00	19:07
71	Lindström, Therese		M	17:18	19:11
45	Linusson, Svante	Kling, Johan	C	17:28	19:08
16	Ljung, Björn		L	16:58	19:07
64	Ljuslin, Maria	Egeltoft, Hanna	V	17:49	19:11
97	Lorentzi, Ulrika		S	17:01	19:11
11	Lutz, Kristina		M	18:01	19:07
9	Mattsson, Alexandra	Mayr, Marre	V	17:52	19:11
63	Mjörnberg, Robert		V	17:01	19:07
38	Modig, Aron		KD	17:55	19:11
28	Mohammed, Rashid		V	17:51	19:11
29	Mustonen, Maria		V	17:50	19:07
19	Naddebo, Jonas		C	16:59	19:07
41	Nilsson Söderström, Åsa		L	18:01	19:11
32	Nilsson, Johan		M	17:46	19:07
10	Nilsson, Jonas		M	17:33	19:07
44	Nyberg, Claes		C	17:05	19:07
87	Obermüller, Cecilia	Carlbom, Lisa	MP	17:00	19:11
24	Ojanne, Alexander		S	17:01	19:11
33	Paccamonti, Johan		M	18:01	19:11
100	Palm, Ulrika		S	18:06	19:08
98	Piazzolla, Catharina		S	17:01	19:11
93	Rashid, Sona		S	17:08	19:11
91	Risberg, Eva		S	17:00	19:08
72	Rosencrantz, Per		M	17:03	19:07
90	Runsten, Magnus		MP	17:10	19:11
83	Salnikov, Sergej		SD	17:00	19:11
27	Salvo, Maria-Elsa		S	17:04	19:07
65	Sharaf Abdi, Ahmed		V	17:50	19:07
54	Sjöberg, Ulla		S	17:01	19:11
35	Sjölander, Henrik		M	17:33	19:07

Sida 20 (53)

Mötesdatum : 2023-03-06

Möte : kommunfullmäktige

17	Smedberg-Palmqvist, Isabel	Nilsson, André	L	17:08	19:11
57	Stavling, Margareta		S	17:00	19:11
50	Strömgren, Lars		MP	17:01	19:11
106	Svanfeldt Obligado, Marcus	Börefelt Axell, Henric	V	17:56	19:11
74	Svanström, Sara		L	17:05	19:07
84	Söderström, Leif		SD	17:00	19:11
75	Tufvesson, Christina	Abdu, Said	L	17:48	19:11
22	Valeskog, Jan		S	17:42	19:11
26	Vikman Rindevall, Arvid		S	18:02	19:07
85	Vinge, Linnéa		SD	17:00	19:11
55	Walther, Ulf		S	17:38	19:07
21	Wanngård, Karin		S	17:00	19:07
82	Wassermann, Emelie		SD	17:00	19:07
5	Wedin, Dennis		M	17:11	19:11
68	Wejke Norberg, Lou-Ann		M	17:01	19:07
73	Werner, Hanna		M	17:03	19:07
78	Åkerlund, Liliane		SD	17:54	19:11
15	Örbrink, Nike		KD	17:49	19:11
25	Österberg, Anders		S	17:01	19:07
59	Österman, Gustav		S	17:00	19:11
6	Fjellner, Christofer		M	17:00	19:11

Sida 21 (53)

§ 12

Sida 22 (53)

Mötesdatum: 2023-03-06 Möte: kommunfullmäktige

Tidpunkt: 19:07:13 Voteringsbeskrivning: 12:1

ÄrendeNr: 12 Ärendemening: Projekt Upprustning av Östermalmstorg

Propositionstext:

Antal Ja: 62 Antal Nej: 39 Antal Avstår: 0 Antal Frånv: 0 Antal Kvitt: 0

Röstat Ja:

Shamso Ali Hassan (V), Stian Armstad (S), Aida Badeli (MP), Frida Bengtsson (S), Emilia Bjuggren (S), Torun Boucher (V), Olle Burell (S), Henric Börefelt Axell (V), Lisa Carlbom (MP), Alma Carlsson (S), Ewa Carlsson Hallberg (S), Anders Edin (SD), Ingela Edlund (S), Hanna Egeltoft (V), Thomas Ehrnström (V), Felix Finnveden (S), Anders Göransson (S), Martin Hansson (MP), Johan Heinonen (S), Hassan Jama (V), Mansur Jama (MP), Tobias Johansson (V), Tapani Juntunen (SD), Ann Karlsson (V), Oscar Karlsson (S), Elvir Kazinic (S), Gabriel Kroon (SD), Julian Kroon (SD), Özlem Körhan (V), Andreas Lind (S), Jimmy Lindgren (S), Ulrika Lorentzi (S), Gustav Mannerström (S), Marre Mayr (V), Robert Mjörnberg (V), Rashid Mohammed (V), Maria Mustonen (V), Alexander Ojanne (S), Ulrika Palm (S), Catharina Piazzolla (S), Sona Rashid (S), Eva Risberg (S), Magnus Runsten (MP), Sergej Salnikov (SD), Maria-Elsa Salvo (S), Ahmed Sharaf Abdi (V), Ulla Sjöberg (S), Emelie Stark (S), Margareta Stavling (S), Sara Stenudd (V), Lars Strömberg (MP), Leif Söderström (SD), Jan Valeskog (S), Arvid Vikman Rindevall (S), Linnéa Vingé (SD), Ulf Walther (S), Karin Wanngård (S), Emelie Wassermann (SD), Aidin Zandian (V), Liliane Åkerlund (SD), Anders Österberg (S), Gustav Österman (S)

Röstat Nej:

Said Abdu (L), Ismail Ali (C), Markus Berensson (C), Roslana Cederhage (M), Anna Cederschiöld (M), Anne-Lie Elfvén (L), Annika Elmlund (M), Maurice Forslund (KD), Annika Friberg (M), Sophia Granswed Baat (M), Andrea Hedin (M), Tom Hedrup (M), Anette Hellström (M), Christoffer Hökmark (M), Ashna Ibrahim (C), Kristin Jacobsson (C), Rasmus Jonlund (L), Jan Jönsson (L), Johan Kling (C), Fritz Lennaárd (M), Therese Lindström (M), Björn Ljung (L), Kristina Lutz (M), Aron Modig (KD), Jonas Naddebo (C), André Nilsson (L), Johan Nilsson (M), Jonas Nilsson (M), Åsa Nilsson Söderström (L), Claes Nyberg (C), Johan Paccamonti (M), Per Rosencrantz (M), Henrik Sjölander (M), Sara Svanström (L), Mikael Valier (KD), Dennis Wedin (M), Lou-Ann Wejke Norberg (M), Hanna Werner (M), Nike Örbrink (KD)

Röstat Avstår:

Frånvarande:

Kvittade:

Fråga nr 1. Ukrainare i Stockholm

Anförande nr 1

Borgarrådet F j e l l n e r (M): Fru ordförande, kära fullmäktigeledamöter, borgarråd! Vid det förra kommunfullmäktigesammanträdet, Karin, frågade Liberalernas Isabel Smedberg-Palmqvist dig om staden var beredd att gå före och erbjuda svenska för invandrare till de ukrainska flyktingar som kommit till Stockholm. Då uppfattade jag ditt svar som nej, och det tyckte jag var olyckligt. I dag är det 40 kommuner som går före och erbjuder sfi, och jag tycker precis som Isabel att Stockholm borde vara en av dem.

Efter detta har jag noterat att ni i ett pressmeddelande har krävt att staten ska ersätta kommunerna så att vi kan erbjuda sfi. Detta håller jag i grund och botten med om, men till min fråga: Om alla i denna sal tycker att Sverige ska erbjuda sfi till ukrainska flyktingar, är det då verkligen rimligt att de ukrainare som befinner sig i Stockholm blir utan bara därför att vi bråkar om huruvida det är staten eller staden som ska ta kostnaden? Är det inte bättre att vi bara genomför utbildningen, och så kan du och tillsammans bråka med regeringen för att vi ska få pengarna?

Jag fattar att ingen kan göra allt, men alla kan göra något. Framför allt kan vi göra mer.

Anförande nr 2

Borgarrådet W a n n g å r d (S): Ordförande, fullmäktige! Först och främst konstaterar jag att Stockholm gör mycket för de ukrainare som befinner sig i staden. Det är ungefär 1 500 personer, mest kvinnor och barn.

När det gäller sfi handlar det om att vi får statligt stöd för att ordna det. Jag förstår att du som moderat, Christofer, naturligtvis vill att det socialdemokratiska styret i Stockholm ska ta det beloppet så att ni kan sänka skatterna på nationell nivå så att höginkomsttagare får mer kvar i plånboken. Jag delar inte den uppfattningen, utan jag är övertygad om att Kommunsverige behöver mer resurser. Vi behöver ökade statsstöd, och vi kan inte vältra över kostnaden i den utsträckning som det skulle innebära för Stockholm. Jag har varit väldigt tydlig med att Stockholm står redo att anordna sfi för de ukrainare som befinner sig i staden, men vi måste få en rimlig ersättning.

Sedan ska vi vara medvetna om att Sveriges Kommuner och Regioners jurister har tittat på detta och gjort bedömningen att sfi för ukrainare ligger utanför den kommunala kompetensen. Vi måste alltså ha ett beslut från regeringen om hur vi ska gå vidare. Jag misstänker att du kommer säga att det ju redan finns ett trettiotal kommuner som gör detta, men även om det görs i andra kommuner är det inte samma sak som att det inte skulle bli överklagat i Stockholm. Jag är mån om att vi ska följa juristernas riktlinjer och också den lagstiftning som finns.

Kostnaden är beräknad till ungefär 30 miljoner kronor, och självfallet ska regeringen skjuta till pengar.

Anförande nr 3

Borgarrådet F j e l l n e r (M): Nej, det är inte så att jag står här och säger att vi ska erbjuda sfi till ukrainska flyktingar därför att jag vill vältra över kostnader på socialdemokratiska kommuner så att vi kan sänka skatten för höginkomsttagare. Det tycker jag är ett ganska cyniskt och lite billigt sätt att förhålla sig till utbildning i svenska för ukrainska flyktingar. Jag står här och lyfter upp denna fråga därför att jag vill att ukrainska flyktingar i Sverige ska få svenska språket och en väg in i det svenska samhället. Att förvandla detta till ett cyniskt partipolitiskt spel får stå för dig, Karin. Det är inte vad jag önskar.

Men om 39 kommuner nu gör detta undrar jag: Varför skulle inte Stockholm kunna ta chansen och testa? Det kostar 30 miljoner kronor. Förstår jag dig rätt – du är alltså arg på staten för att du inte får många miljarder i statsstöd och därför vill du neka ukrainska flyktingar utbildning för 30 miljoner? Det tycker jag är futtigt i detta sammanhang.

Anförande nr 4

Borgarrådet W a n n g å r d (S): Ordförande, fullmäktige! Det är inte ett dugg cyniskt utan en realitet. Ni från den borgerliga sidan vill vältra över kostnader på kommunen, en kostnad som regering och riksdag är skyldiga att ta. Ovanpå detta är ni beredda att bryta mot gällande lagstiftning. SKR vet inte om detta är lagligt eller inte, och vår bedömning är därför att vi måste ha ett regeringsbeslut i ryggen. Att gå före handlar inte om att bryta mot gällande regelverk, utan det handlar om att man gör något gott och inte bryter mot lagen.

Ja, jag är upprörd. Jag är upprörd över att vi har en borgerlig regering som inte ser att kommunerna behöver ökade statsstöd och som inte fattar beslut i sfi- frågan. Detta bör regeringen åtgärda.

Anförande nr 5

Borgarrådet F j e l l n e r (M): Du gräver väldigt djupt, Karin, för att hitta argument för att slippa ge de ukrainska flyktingarna det allra minsta vi kan ge dem, nämligen utbildning i svenska när de väl befinner sig här. Men mitt erbjudande kvarstår: Jag lovar att göra allt som står i min makt för att hjälpa dig att hjälpa Stockholm att få pengar från staten till sfi-utbildningen.

Jag tror att detta är något som vi i grund och botten inte är oense om utan som vi skulle kunna göra tillsammans. I detta läge säger du nej till att ta min utsträckta hand och hjälpas åt med detta. Du vill hellre bråka om huruvida det är ett cyniskt spel av mig att önska att Stockholm ska gå före och erbjuda sfi-utbildning till ukrainska flyktingar.

Jag måste säga att jag hoppas att debatten om denna fråga blir bättre och att vi tillsammans kan sätta oss ned och fundera på vad kan vi göra för att Stockholm ska stötta ukrainska flyktingar.

Anförande nr 6

Borgarrådet W a n n g å r d (S): Stockholm gör mycket för att stötta ukrainska flyktingar i staden. När det gäller den specifika frågan om sfi behöver vi en tolkning av lagstiftningen. Jag vill faktiskt inte bryta mot gällande regelverk.

Du får jättegärna ha interna kontakter med din egen regering, borgarrådet Fjellner. Om du vill ha en formell uppvaktning av regeringen kan jag visst följa med på den – det har jag inga som helst problem med. Men pengarna först, och sedan levererar vi verksamheten.

Fråga nr 2. Är borgarrådet positiv till folkomröstningar vid inköp av offentlig konst?

Anförande nr 7

G a b r i e l K r o o n (SD): I Stockholms stad lägger vi årligen miljontals kronor på konstverk, skulpturer och statyer på våra gator och torg. De konstverk som väljs ut kommer att pryda våra offentliga miljöer och göra stort intryck på de närboende men även på besökare i vår stad och i det särskilda området. I dag präglas urvalsprocessen av att tjänstemän bestämmer vilka konstverk som ska väljas ut och finansieras och ytterst ställas ut på den offentliga platsen.

Det finns en väldigt begränsad möjlighet för allmänheten att komma in tidigt i processen och tycka till och vara med och påverka vilka konstverk som ska pryda vårt offentliga rum. En möjlighet att ge allmänheten inflytande är särskilda folkomröstningar. Här skulle man kunna tänka sig digitala folkomröstningar. Min fråga till borgarrådet är därför: Är du positiv till att se över möjligheten till digitala rådgivande folkomröstningar vid urval av konstverk?

Anförande nr 8

Borgarrådet B o u c h e r (V): Det extremt korta svaret är nej, men jag ska ge ett lite längre svar.

Stockholm konst har 140 olika konstprojekt på gång, varav 20 kommer att invigas i år, så det faller på sin egen praktiska orimlighet att vi ska ha folkomröstningar om alla dessa konstverk. Risken är dessutom ganska stor att det skulle bli ett selektivt urval som engagerar sig i sådana folkomröstningar. Det blir kanske inte den stressade ensamstående tvåbarnsmamman eller den som inte är så bra på att hantera en dator, om omröstningen ska ske digitalt.

Jag tänker att frågan delvis bygger på okunskap om hur det faktiskt går till. När ett konstprojekt beställs utlyses ett uppdrag på Stockholm konstns hemsida, som alla kan söka till. Just nu ligger det en jätterolig utlysning ute, som lyder som följer: ”Farsta brandstation ska rustas upp och moderniseras. Eftersom brandmän bor på sin arbetsplats i perioder är personalens utrymmen särskilt betydelsefulla för trivseln. I samband med ombyggnationen kommer därför dessa utrymmen att förses med platsspecifik konst: måleri som löper som en röd tråd mellan personalens matsal och dagrum. Välkommen med Din intresseanmälan!”

Vid urvalet av vem som ska få uppdraget finns förstås sakkunniga med från Stockholm konst, som du nämnde, Gabriel, men i just det här fallet kommer även brandmän vid Farsta brandstation att delta vid urvalet. Sådana processer sker ofta i staden. Vid utsmyckning av en skola kan det gå till så att den utvalda konstnären får i uppdrag att samarbeta med eleverna på skolan om hur utsmyckningen ska se ut. När beställningar kommer från Familjebostäder har de ofta med en bostadsgrupp eller hyresgästförening

som referenser. Det finns alltså redan ett inflytande från dem som berörs i väldigt många fall.

Anförande nr 9

G a b r i e l K r o o n (SD): När vi väljer konst till vårt eget hem får vi själva bestämma vad vi ska lägga pengar på och vad som ska pryda våra väggar, men när våra skattepengar går till konstverk i den offentliga miljön har vi inget inflytande. Du nämnde ett fåtal exempel, Torun, men den stora allmänheten har inget inflytande i fråga om viktiga och dyra konstverk. När det gäller minnesmärket för terrorattentatet fanns inget som helst inflytande vare sig från offrens familjer och anhöriga eller från allmänheten.

När vi har samrådsprocesser i bygglovsärenden finns en möjlighet för människor som bor där att tycka till, men när vi ska välja ut konstverk finns det ingen möjlighet för allmänheten att tycka till. Detta tycker jag är beklagligt. Om vi vill ha en kultur och miljö där medborgare engageras så att de blir en del av det hela måste vi även våga öppna upp för medborgarinflytande på riktigt och inte bara decentralisera beslutsfattandet till tjänstemän.

Anförande nr 10

Borgarrådet B o u c h e r (V): Jag tänker i alla fall ta ett par exempel till på när det funnits inflytande. Stockholmshem gjorde en trist gångtunnel i Hässelby Strand finare i samråd med de boende runt omkring, och det blev en blommig tunnel av konstnären Jonathan "Ollio" Josefsson.

Exploateringskontoret, som ofta är beställare i nya områden, brukar representeras av landskapsarkitekter, så det är expertis från olika områden som är med i planeringsprocesserna. Det är sant att den breda allmänheten inte alltid är med, men jag tycker ändå generellt att det finns en representation av såväl sakkunniga inom konst som representanter från beställare och den direkt berörda allmänheten.

Jag återkommer i mitt nästa inlägg om de konstverk där allmänheten kanske inte har varit så aktiv.

Anförande nr 11

G a b r i e l K r o o n (SD): Det är glädjande att man när det gäller verksamhetsspecifik konst involverar dem som arbetar på den platsen eller barnen i skolan och så vidare, men jag saknar ändå ett djup och möjligheter för medborgare att komma in tidigt och bestämma vilka statyer och konstverk som ska pryda den offentliga miljön utanför det egna hemmet. Det måste vara en naturlig rättighet.

Om vi vill ha en levande kultur och möjlighet för medborgarna att verkligen tycka till och engagera sig tycker jag att man ska våga försöka se över digitala folkomröstningar eller på något sätt tydligare involvera allmänheten i projekten.

Du verkar å ena sidan vilja engagera allmänheten, Torun, men å andra sidan kanske du är rädd för att engagera allmänheten därför att resultatet kanske inte blir så som experterna tycker att det ska vara. Men det är väl också det som är det fina med konstverk och med allmänheten, att det inte behöver vara experterna som bestämmer utan att det har att göra med betraktarens öga.

Borgarrådet B o u c h e r (V): Min personliga åsikt är att konst inte bara ska stryka medhårs utan också kunna utmana. All konst ska inte vara beställd. Konst ska inte i första hand vara strömlinjeformad, förutsägbar eller kommersiellt gångbar, utan det ska finnas plats också för det oväntade och det ovana.

Man kan tycka att en tavla är fin eller ful hemma, men man kommer inte att vara överens med större delen av Stockholms befolkning om huruvida den är fin eller ful till att börja med. Man kan uppskatta viss musik mer än annan musik, och ibland kan det dyka upp en staty som man inte omedelbart förstår eller som man personligen inte gillar.

Det som är så spännande med en stad, till skillnad från ett vardagsrum, är att det är många olika människor som möts där, med olika preferenser och från olika delar av världen, Sverige, Stockholm, kulturer och allt möjligt. Det kommer aldrig att finnas konst som tillfredsställer alla människor eller ens en stor majoritet.

Fråga nr 3. Konsekvenserna av stadsdelsnämndernas sammanslagning

Anförande nr 13

Borgarrådet J ö n s s o n (L): Ordförande! Det är ingen hemlighet att Liberalerna är kritiska till de nu beslutade sammanslagningarna av stadsdelsnämnderna i city och i Spånga och Järva, men vi har sagt att vi ska bidra konstruktivt till att det blir så bra som möjligt.

Finansborgarrådet har tidigare lovat att omorganisationen inte ska drabba socialtjänsten negativt, och även den nya ordföranden i stadsdelsnämnden i Spånga och Järva har sagt till tidningen Mitt i att övergången knappt kommer att märkas. Nu har jag varit i kontakt med flera av de fackliga representanterna, och de beskriver läget som total kollisionkurs med arbetsgivaren. Jag undrar därför vad finansborgarrådet kommer att göra för att socialtjänstens 600 medarbetare inte ska säga upp sig i vredesmod.

Anförande nr 14

Borgarrådet W a n n g å r d (S): Ordförande, fullmäktige! Tack så mycket, Jan Jönsson, för frågan!

Omorganisationer är alltid känsliga, och man ska ha stor respekt för och också lyfta fram den oro som finns. Då kan man göra organisationen bättre än vad som kanske initialt var tänkt. Vi har i färskt minne samgåendet mellan Hägersten och Älvsjö, där man stötte på en del svårigheter. Självfallet tar vi den erfarenheten med oss vid dessa samgåenden för att säkerställa att vi förhoppningsvis ska undvika det.

Det är viktigt att involvera facken och medarbetarna så att det blir så bra som möjligt. Det är bra att staden nu gör riskbedömningar tidigare än vad som krävs enligt lagen, och det är bra att parterna har funnit en framkomlig väg för hur man ska jobba vidare.

I grund och botten handlar detta om att Järva och norra innerstaden ska bli starkare i den organisationsstruktur som staden har. Initialt hade vi 24 stadsdelsnämnder på 90-talet, och nu efter samgåendena är vi nere på 11. Det är klart att stadens verksamheter

har förändrats under årens gång. Grundskolan ligger som sagt inte kvar på stadsdelsnämnderna utan ligger i en central förvaltning. Sida 29 (53)

Jag har jätterespekt för den oro och de svårigheter som lyfts upp, och därför lyssnar jag in dem. Jag lovar absolut inte att alla kommer att bli nöjda, men jag hoppas att så få som möjligt kommer att bli genuint missnöjda.

Anförande nr 15

Borgarrådet Jönsson (L): Nu fick vi återigen beskedet här att man har lärt sig av tidigare sammanslagningar, men det som de fackliga organisationerna beskriver just nu är det motsatta.

Skyddsombuden har fått både knapphändiga underlag och mycket kort om tid för att kunna göra sina riskbedömningar, kortare än en vecka faktiskt. Flera anställda har under februari kallats in till enskilda samtal om att de inte ska ha samma arbetsuppgifter och ibland inte får fortsätta att vara chefer trots att de fackliga förhandlingarna inte är avslutade. Man beskriver det som att arbetsgivaren i Stockholms stad aldrig någonsin har gått så tufft fram som nu. Jag är lite förvånad över detta eftersom Socialdemokraterna och Vänsterpartiet har starka fackliga traditioner. SSR har också anmält avvikande uppfattning.

Min fråga är därför: Hur tänker finansborgarrådet göra för att förankringen bland medarbetarna ska bli bättre och också hedra löftet att omorganisationen inte ska märkas för socialtjänsten?

Anförande nr 16

Borgarrådet Wangård (S): Ordförande, fullmäktige! Det är klart att en omorganisation kommer att märkas, men målsättningen är att det ska gå så smidigt som möjligt genom samarbete med medarbetarna och de fackliga organisationerna.

Detta gör att vi kan samla organisationen och på sikt stärka socialtjänsten. När det gäller Järva specifikt är jag övertygad om att vi behöver en förstärkning av socialtjänsten med fler socialsekreterare, också fler seniora socialsekreterare som stannar i yrket och som vill vara kvar och arbeta i ett tufft område. Det är förutsättningar för detta som vi vill ge.

Sedan handlar det om att Järva förtjänar samma styrka och vikt som övriga stadsdelar i Stockholm, för det är då man kan göra ett bra arbete.

Anförande nr 17

Borgarrådet Jönsson (L): Det är bra att ambitionsnivån är hög för Järva, men invändningen från SSR handlar bland annat om indragningen av en chefstjänst som man anser är väldigt viktig för att medarbetarna ska få det stöd de behöver.

När Hägersten-Älvsjö slogs ihop kom Arbetsmiljöverket in, och de är fortfarande kvar. En orsak till det var just att skyddsorganisationen inte fick tillräckliga förutsättningar att göra de riskbedömningar som behövs. Det finns en stor risk för att Arbetsmiljöverket kommer att hinna kopplas in även här. Vi har förstått att man inte ska diskutera vilka lokaler alla medarbetare ska ha förrän i april, vilket skapar en

jätteoro hos dem. Dessutom kommer det förmodligen att pågå arbetsrättsliga tvister även under sommaren.

Sida 30 (53)

Hur kommer ni att göra nu? Detta börjar tyvärr sprida sig i organisationen, och det är inte bra för socialtjänstens arbete i en svår tid.

Anförande nr 18

Borgarrådet *W a n n g å r d* (S): Ordförande, fullmäktige! Socialtjänsten har tuffa tider och har haft det under ett flertal år, oavsett styre i staden. Det handlar dels om svårigheten med nyrekrytering, dels om svårigheten att behålla seniora socialsekreterare i yrket.

Att en förstärkning av organisationen i detta läge skulle försvaga socialtjänsten har jag svårt att se, utan det är snarare tvärtom. Vi behöver fler socialsekreterare som de facto arbetar med våra barn och unga i stadsdelarna, och vi behöver en arbetsledning som fungerar. Jag kan inte svara om en enskild chefstillsättning, men det är klart att sådant arbete görs i samarbete med facket. Det är inte samma sak som att facket får bestämma, men man ska ha en dialog och ett tydligt medarbetarperspektiv.

Fråga nr 4. Götgatan

Anförande nr 19

M a r k u s B e r e n s s o n (C): Ordförande, fullmäktige! I samband med att tunnelbanans tätskikt ska bytas ut mellan Skanstull och Medis har det länge varit tänkt att Götgatan ska få ett lyft och omvandlas från ett utpräglat transportstråk till ett attraktivt, tryggt och välfungerande flanör- och cykelstråk.

I trafiknämndens verksamhetsplan för 2023 låg inriktningen till synes fast. Det står ingenting uttryckligt om att de existerande planerna på en uppgradering har skrotats, utan det är först i tidningen Mitt i som vi kan läsa att trafikborgarrådet inte ämnar göra den stora moderniseringen i den omfattning som det var tänkt, trots att det här inte har varit uppe till beslut någonstans och att medborgare och övriga folkvalda inte har fått veta något om hur trafikkontoret resonerar i detta fall, trots att hjärtat av Södermalm kan påverkas under många decennier framöver.

Jag vill därför fråga: Hur många alternativa lösningar har trafikkontoret utrett för att kunna förbättra trafikmiljön för cyklister och fotgängare, trots aktuella omvärldsförändringar i samband med Götgatan?

Anförande nr 20

Borgarrådet *S t r ö m g r e n* (MP): Ordförande! Tack så mycket för frågan, Markus!

Bara så att alla förstår: Södra Götgatan mellan Folkungagatan och Ringvägen var från början en del av ett Vinnovaprojekt, till stor del initierat av Per Ankersjö som på den tiden var stadsmiljöborgarråd här i Stadshuset. Idén var att se om man med små resurser i pilotform – projektet hette Pilotplats Cykel – kunde öka framkomligheten för cyklister i och med att man flyttade in bilarna ett snäpp. Det som tidigare hade varit parkering blev lastning och lossning, alternativt cykelbana, och två körfält blev i stället ett.

Resultatet av detta blev väldigt positivt. Framkomligheten och kapaciteten för cyklister ökade betydligt, och i och med att man rattade på trafiksignalerna körde också färre cyklister mot rött vid Skatteskrapan, vilket var positivt. Det enda var att gångtrafikanterna inte förstod att de kunde använda de före detta cykelbanorna till vistelseyta. Då ville man bygga om och snygga till, men regionen bad att få vänta tills de ändå skulle renovera tätskiktet på tunnelbanan, vilket de nu behöver göra ganska snart.

Från början fanns det två ärenden, ett i regionen och ett i staden, för att samtidigt passa på att göra en omdaning av Götgatan, men trafikkontoret bedömde att kostnaderna för detta alldeles för höga. Det skulle ha kostat 810 miljoner, och givet att framkomligheten för cyklister ändå är hög, tack vare det projekt som din dåvarande partikamrat initierade, bedömde man att det finns viktigare saker än denna ombyggnad när det är strama tider och vi behöver hushålla med skattebetalarnas pengar och öka framkomligheten.

Anförande nr 21

M a r k u s B e r e n s s o n (C): Jag är mycket medveten om det pilotprojektet. Jag jobbade som borgarrådssekreterare åt Per då och var med skrev budgeten, där det stod att man skulle testa pilotprojektet under 2014 och att det skulle permanentas samma år efter att man utvärderat det. Det är alltså nio år sedan. Man gjorde inte det eftersom det hela tiden hänvisades till att det är mycket smartare att göra ombyggnationen i samband med renoveringen av tätskiktet. Det är alltså den renoveringen som vi nu närmar oss, och det är därför Götgatan har sett ut som den har gjort under tio års tid, alltså som ett pilotprojekt.

Denna typ av renovering sker kanske bara en gång vart nittionde år, och vi är därför måna om att man tar tillfället i akt och förbättrar möjligheterna för gångtrafikanter och cyklister. Därför vill vi veta att trafikkontoret verkligen har vänt på alla stenar, som det heter, och att de inte tar ett förhastat beslut om detta. Hur många olika alternativ har trafikkontoret utrett?

Anförande nr 22

Borgarrådet S t r ö m g r e n (MP): Det stämmer inte helt att man inte har gjort något sedan 2014. Det kom en ny beläggning 2016, och man har också rätat upp cykelbanorna och tagit bort refugöronen för att förtydliga vad som har hänt med de gamla cykelbanorna och att dessa får användas av gångtrafikanter.

Det stämmer att det är en omfattande renovering som inte görs många gånger. Tätskikten är gamla, och det här är egentligen något som borde sättas igång ganska snart. Trafikkontorets har bedömt att i och med att regionen behöver återställa gatan kommer vissa förbättringar att kunna göras. Det blir också billigare för regionen när de återställer gatan att inte behöva bygga de tidigare gamla cykelbanorna.

Trafikkontorets bedömning är att man kommer att kunna göra några små förbättringar för att vistelseytan ska bli bättre, men 810 miljoner bedömde man var för mycket.

M a r k u s B e r e n s s o n (C): Varför kan man inte vänta lite till då? Man har redan väntat sedan 2014. Själva tätskiktsrenoveringen har skjutits på framtiden ett par gånger och beräknas nu börja runt 2025, men den kan förskjutas ytterligare. Därför känns det som att staden har tillräckligt mycket tid på sig mellan nu och 2025 för att utreda kostnadseffektiva alternativ som ger den typ av förbättring som man har försökt uppnå i planeringen under det senaste decenniet.

Därför undrar jag fortfarande: Vad ska trafikborgarrådet göra för att se till att trafikkontoret verkligen begrundar de olika möjligheterna och inte bara tar det enklaste beslutet att helt enkelt lämna hela renoveringen och förbättringen upp till regionens trafikförvaltning?

Anförande nr 24

Borgarrådet S t r ö m g r e n (MP): Trafikkontoret har utrett projektet och tittat på både flöden och andra projekt i närheten. Det finns en betydande risk att det blir stora fördyringar när projektet genomförs. Tack vare eller på grund av – hur man nu ska uttrycka det – att vi inte gör de större gatuomdaningarna kan tätskiktsrenoveringsprojektet förkortas med två år.

Området är ett otroligt viktigt blodomlopp för hela Stockholm och för de två spår av gröna linjen som går söder om Folkungagatan. Vi sparar tid i och med detta. Vi bedömer att projektet blir för stort och för dyrt. Situationen i dag innebär en god framkomlighet för både gång och cykel, och därför kan pengarna göra bättre nytta någon annanstans.

Fråga nr 5. Framkomligheten för stockholmarna

Anförande nr 25

Borgarrådet W e d i n (M): Ordförande! Nu när trafikborgarrådet är uppvärmd har jag en fråga. Den 1 mars försvann 268 boendeparkeringsplatser på Norr Mälärstrand. Det blev snabbt precis så som Moderaterna varnade för: Det har blivit svårare och dyrare för boende att hitta parkeringsplats på Kungsholmen, med fler bilar som cirkulerar och ger ifrån sig utsläpp.

Var det din avsikt, trafikborgarrådet, att göra det svårare för de boende på Kungsholmen att parkera sin bil, eller kan du i kväll ge beskedet att du ska ändra beslutet?

Anförande nr 26

Borgarrådet S t r ö m g r e n (MP): Ordförande, fullmäktige! Det som har hänt är att man på en yta på Norr Mälärstrand som tillhör exploateringskontoret men som sköts av Stockholm Parkerings har tagit bort boendeparkeringsavgiften. Beslutet har fattats på delegation av Stockholm Parkerings vd Christian Rockberg, men eftersom jag är föredragande svarar jag gärna på frågan.

Det har höjts en del röster om förändringen, och jag har varit ute i medierna och förklarat att det är ett delegationsbeslut. Det har också funnits personer som menar att det kommer att leda till ytterligare söktrafik och att det kommer att bli svårare att hitta

parkering, men enligt mikroekonomin blir det lättare att hitta parkering. Även min okulära besiktning i helgen visade att vakansen nu är mycket högre på Norr Mälärstrand.

Det har funnits kritik mot att boendeparkeringen har försvunnit och att det blev ett stort skifte när det gick över till exploateringskontoret. Därför har det nu införts en månadsdekal, som det kallas. Stockholm Parkering har sagt att det ska finnas upp till 150 månadskalender, men än så länge har det bara funnits intresse för 60 dekaler.

Det som går att se på Norr Mälärstrand är att utbud, efterfrågan och prismekanismen fungerar. Det är betydligt lättare att hitta en parkering. Det blir en liten prisökning jämfört med priset för boendeparkering om man köper månadsdekalen, men det har man igen sedan därför att det blir lättare att hitta plats. Stockholm Parkering kan sätta nivåerna mycket friare än vad exempelvis trafiknämnden kan göra på gatumarken. I och med detta kan man hela tiden anpassa mängden dekaler och avgiften så att vakansen och tillgängligheten alltid är säkerställd.

Anförande nr 27

Borgarrådet W e d i n (M): Ordförande! Det är nog många på Kungsholmen som viker sig dubbla nu över svaret. Det är tondövt. Först och främst vill jag poängtera att Moderaterna motsätter sig beslutet och kommer att lägga en lapp om det på nästa bolagsstyrelsemöte.

Den månadsdekal som du refererade till, Lars, är väldigt krånglig att få, men framför allt: Du säger att det blir lediga platser och att det på något sätt är bra, men bilarna är ju kvar. Bilarna har bara behövt ställas på andra ställen, och detta har påverkat människor väldigt mycket när de nu på kort tid ska hitta nya lösningar.

Detta är tyvärr bara *en* del av vänsterstyrets smocka mot boende i Stockholm som har bil. Det blir färre och färre boendeparkeringsplatser samtidigt som man höjer avgifterna för besöksparkering. Jag vill se fler parkeringsplatser med laddstolpar, gärna i parkeringsgarage, i stället för ökade utsläpp från fler som nu måste åka runt och leta parkeringsplats.

Pågår det något arbete över huvud taget för att få fram fler parkeringsplatser, eller är det precis så här du vill jobba på andra ställen, nämligen att säga att nu finns det tomma lediga parkeringsplatser fast det du har gjort är att få bort bilisterna från platsen?

Anförande nr 28

Borgarrådet S t r ö m g r e n (MP): Borgarrådet Wedin säger att priset för besöksparkering har höjts, men det är precis tvärtom. Det har sänkts på Norr Mälärstrand just därför att det ska inte skulle bli en så stor omställning i och med att boendeparkeringen försvann.

Sedan är jag den förste att förstå att man när man har en bil och försöker hitta en parkering till den inte vill behöva åka runt och leta. Det är inte heller gratis. Det är därför det är så viktigt att parkering fungerar på det sättet att det finns en vakans så att det går att hitta en plats.

Jag har inte hört att det skulle vara krångligt att få månadsdekaler. Det står på hemsidan och det har skickats ut eller satts upp information om hur det går till. Om

man har en bil som man vill parkera på Norr Mälärstrand är det en bra lösning att det finns en månadsdekal. Jag tror att det kommer att bli enklare att hitta plats.

Sida 34 (53)

Anförande nr 29

Borgarrådet **W e d i n** (M): Ordförande! Det var väldigt nyligen vi stod här och det beslutades i salen om att höja besökstaxan. Det var det jag refererade till. Dessutom pågår det en utredning nu om att man ska höja även boendeparkeringsavgifterna. Vidare finns det en utredning som snart ska läggas fram om att ta bort att det ska byggas parkeringsplatser över huvud taget vid nyproduktion.

Det är ganska uppenbart vad det här styret håller på med. Miljöpartiet har ett dogmatiskt arbetssätt om att det som förstör för bilister per definition är något bra. Men då finns Moderaterna i stället. Stockholm måste utvecklas kreativt, vackert och hållbart. Det är rimligt att flytta parkeringar från vackra platser för att ge plats för annat, men då måste man ersätta parkeringarna och få fram parkeringsgarage.

Nu när ni höjer avgifterna, Lars, får ni in mer pengar. Bygg då parkeringsplatser, och gör något åt den situation som många stockholmare just nu drabbas av! Varje bil som nu måste irra runt på Kungsholmen släpper ut avgaser som Miljöpartiet ansvarar för. Gör om, gör rätt!

Anförande nr 30

Borgarrådet **S t r ö m g r e n** (MP): Det byggs garage i Stockholm, men vid nyproduktion blir det väldigt dyrt. Det kostar ungefär 600 000–700 000 per plats, och nuvärdet av alla framtida intäkter är ungefär 400 000–500 000. Varje plats som byggs i ett nybygge går alltså back med ungefär 200 000 per plats. Men garage kommer att byggas, och det är en viss typ av parkering som passar bra där.

I övrigt sker mycket av det arbete som vi gör här i Stadshuset i enlighet med den framkomlighetsstrategi som ursprungligen togs fram av dåvarande trafikborgarrådet Ulla Hamilton 2012 och som reviderades under den förra mandatperioden. Där står uttryckligen att vi ska prioritera framkomligheten och att man ska försöka skapa attraktiva alternativ till att ha bil. Parkeringar kommer att finnas kvar, men då behöver vakansen vara så hög att det går att hitta en plats. Detta är viktigt när man har en bil och vill kunna parkera den.

Fråga nr 6. Anser borgarrådet att kommunala fastighetsbolag arbetar tillräckligt effektivt för att motverka olovliga andrahandsuthyrningar och oriktiga hyresförhållanden?

Anförande nr 31

S e r g e j S a l n i k o v (SD): Tack, Karin, för att du kunde ta frågan i stället för fastighetsborgarrådet!

I Stockholms stad är olovlig uthyrning och felaktig folkbokföring allvarliga samhällsproblem som kan leda till trångboddhet, ökad risk för brand samt mer organiserad brottslighet. Dessa oegentligheter bidrar också till en ökning av hyresnivåerna och en försämrad tillgänglighet på bostadsmarknaden för personer som

behöver det mest. Dessutom strider dessa verksamheter mot marknadens regler och kan resultera i ekonomiska förluster för både hyresvärdar och hyresgäster.

Sida 35 (53)

Det är av yttersta vikt att kommunen agerar för att bekämpa denna problematik och säkerställa en trygg och rättvis bostadsmarknad för alla. Ett effektivt arbete från kommunens sida kan underlätta för både polisen, Skatteverket och andra myndigheter att bekämpa brottsligheten men även frigöra en hel del lägenheter som används eller hyrs ut i strid med lagar och regler.

Min fråga lyder som följer: Anser ni att kommunala fastighetsbolag arbetar tillräckligt effektivt för att motverka olovliga andrahandsuthyrningar och oriktiga hyresförhållanden?

Anförande nr 32

Borgarrådet W a n n g å r d (S): Ordförande, fullmäktige! Tack så mycket, Sergej, för frågan!

Detta handlar om att vi har en enorm bostadsbrist på Stockholms bostadsmarknad. Vi behöver fler hyresrätter. Det är därför vi inte ska sälja ut de hyresrätter vi har. Samtidigt behöver vi bygga fler bostäder. Ovanpå detta utnyttjas folk genom illegal andrahandsuthyrning. Det illegala i det hela innebär att man inte har godkännande från hyresvärderna, och man tar också ut en överhyra vilket leder till att familjer som redan har det tufft får det ännu tuffare.

Jag är övertygad om att våra kommunala bolag kan göra mer i arbetet mot illegala andrahandsuthyrningar. Jag fick underlag inför denna fråga. Sedan 2005 har uppemot 3 000 kontrakt friställs bara inom Stockholms hem genom arbetet mot illegal andrahandsuthyrning. Man arbetar utifrån att personer anmäler misstanke om att sådant sker i fastigheten, och då sker en form av uppsökande verksamhet. Jag kan inte gå in på alla detaljer om hur detta görs, vilket jag hoppas att du förstår, men du själv kan naturligtvis få reda på detaljer.

Arbetet görs, men så länge vi har illegala andrahandsuthyrningar görs det uppenbarligen inte på det mest effektiva sättet. Vi behöver komma åt problemet i mycket högre utsträckning, men grunden till problemet är att vi har för få hyreslägenheter i Stockholm.

Anförande nr 33

S e r g e j S a l n i k o v (SD): Det är glädjande att du kommer in på siffror, Karin. Jag tror att vi kommer att ta upp det lite senare.

Under förra året genomförde Skatteverket tillsammans med åtta kommuner ett pilotprojekt för att motverka felaktig folkbokföring, och Stockholms stad var en av dessa kommuner. Syftet var att både kartlägga och undersöka felen samt utveckla arbetsmetoder och samverkan. Tonvikten har legat på trångboddhet och otillåten handel med hyreskontrakt.

Uppdraget har bland annat innefattat bosättningsutredningar, inklusive oannonserade fysiska kontrollbesök. Utredningen har resulterat i bland annat 190 polisanmälningar. Det är en polisiär fråga och ingenting som vi kan göra något åt, men det är ändå bra. Skatteverket har ett antal rekommendationer utifrån detta, och en av dessa är att

kommuner måste ha ett bredare samarbete med myndigheter samt en närmare dialog med socialtjänsten. Sida 36 (53)

Har Stockholms stad i tillräcklig utsträckning dragit lärdomar av projektet, och kommer fler projekt av liknande typ att genomföras inom en snar framtid?

Anförande nr 34

Borgarrådet W a n n g å r d (S): Ordförande, fullmäktige! Det är klart att vi ska dra lärdom av alla rapporter som visar på att vi kan arbeta på ett mer effektivt och bättre sätt. Det är en svår nöt att knäcka, för när man närmar sig lägenheterna är tendensen att förstahandsinnehavaren flyttar tillbaka till sin lägenhet. Även om målet är att vi ska ha noll illegala andrahandsuthyrningar är det därför en svår nöt att knäcka.

Vi ska självfallet samla in befintlig information och arbetssätt från andra kommuner och andra fastighetsägare. Det finns privata värdar som också arbetar aktivt mot illegal andrahandsuthyrning. Alla lösningar som finns och florerar ska naturligtvis också vår allmännyttta ta del av och implementera i verksamheten.

Anförande nr 35

S e r g e j S a l n i k o v (SD): Under tidigare år har utredarna på Stockholms hem, bland med hjälp av anonyma tips, som du nämnde, Karin, lyckats avslöja hundratals svartkontrakt. Man har även lyckats återta i genomsnitt 196 lägenheter per år sedan 2019.

I er budget nämner ni en siffra på 229 lägenheter. Anser ni att 229 är tillräckligt för en så pass stor kommun som Stockholms stad, och har ni återtagit åtminstone 40 lägenheter hittills, alltså under två månader, om man gör en kvot?

Anförande nr 36

Borgarrådet W a n n g å r d (S): Ordförande, fullmäktige! Jag har inte den exakta siffran för de första månaderna, utan det förutsätter jag att bolagsstyrelsen och framför allt de enskilda förvaltningarna har kontroll på när det gäller våra tre bostadsbolag i allmännyttan.

Målsättningen är naturligtvis att problemet ska motarbetas med kraft. Vi vill inte ha någon illegal andrahandsuthyrning över huvud taget. Det är klart att detta är ett fokus som våra bostadsbolag ska arbeta efter eftersom det, precis som du själv tar upp, Sergej, försätter många barnfamiljer i en knivig ekonomisk situation. Vi måste förstå att man vill in på bostadsmarknaden i Stockholm, och därför måste vi bygga mer och sluta att sälja ut hyresrätter. Vi måste få igång byggandet, och det är just detta som majoriteten arbetar för.

Fråga nr 7. Boendeparkering på Norr Mälarstrand

Anförande nr 37

S a r a S v a n s t r ö m (L): Jag försöker ta vid efter den fråga som kom tidigare om Norr Mälarstrand.

När jag försökte sätta mig in i frågan fick jag två olika förklaringar till att boendeparkeringen inte kunde vara kvar. Den ena var att eftersom det är exploateringskontorets mark får det inte vara boendeparkering där, och den andra var att Stockholm Parkering inte längre vill ge dispens för att man ska kunna ha boendeparkering.

När jag lyssnade på er när ni diskuterade alldeles nyss, Lars, stod det inte riktigt klart för mig varför boendeparkeringen försvann. Du hänvisade bland annat till att det var ett delegationsbeslut. Min korta fråga just nu är därför: Vad är skälet till att boendeparkeringen inte kan vara kvar på Norr Mälarstrand?

Anförande nr 38

Borgarrådet S t r ö m g r e n (MP): Ordförande, fullmäktige! Det kan vara förvirrande när man diskuterar parkering eftersom det finns gatuparkering, som trafiknämnden sköter, och så kallad gatulik parkering, det vill säga där den gemene stockholmaren tror att det är en gata fast det egentligen är tomtmark. Då är det oftast Stockholm Parkering som sköter det.

Stockholm Parkering är ett kommunalt bolag som har i uppdrag att sköta om så att det fungerar på lång sikt. De bygger garage och försöker optimera prissättningen så att efterfrågan och utbud liras. Stockholm parkering kan inte ge rabatter bara till boende. Det är inte så de ska agera som bolag, utan de ska försöka ha en prissättning som gör att det går att hitta en plats. Med exempelvis dekalen försöker man jobba med att kunna sänka priset för dem som parkerar längre tid och säkerställa att det alltid går att hitta en plats.

Taxan för trafiknämndens gatuparkering sätts på ett helt annat sätt. Det är egentligen inte en avgift för att parkera, utan det är en avgift för att ordna trafiken och säkerställa vakansen. Avgifterna skiljer sig alltså åt lite grann. Boendeparkering används inte inom Stockholm Parkering, som i stället har olika typer av rabatter eller taxor. Man har tagit bort rabatten som bara gällde för boende, och i stället har man en månadsrabatt för dem som vill parkera under längre tid. Det kommer att ge ungefär samma effekt, skulle jag säga. Det finns fortfarande dekalerna eller månadsabonnemang kvar att köpa för den som är intresserad.

Anförande nr 39

S a r a S v a n s t r ö m (L): Jag vet inte ifall jag blev så mycket klokare av svaret, mer än att det visar hur snårigt detta är. Om Stockholm Parkering tidigare har kunnat ge dispens har de ju möjlighet att fortsätta att göra det.

Som du beskrev det, Lars, vill man använda någon form av prismekanism, vilket det kanske finns ett politiskt beslut bakom, och att detta har lett till att det blir lättare att hitta en plats. Samtidigt sa du att man har sänkt själva avgiften för besöksparkeringen och infört systemet med en månadsdekal, som var helt nytt för mig.

Jag tänker så här: Ni sänker avgiften för besökare samtidigt som det blir mycket dyrare att parkera för boende, som inte något annat alternativ därför att de redan har en bil. Dessutom blir det mycket snårigare, för månadsdekalen innebär bara ytterligare en kategori av parkering för de boende.

Tillbaka till min fråga: Varför kan inte Stockholm Parkering fortsätta att ge dispens? Det skulle vara ett ganska rakt och enkelt system.

Sida 38 (53)

Anförande nr 40

Borgarrådet S t r ö m g r e n (MP): Ordförande! Som trafikborgarråd företräder jag Stockholm Parkering här i fullmäktige. Men det är inte jag som har fattat beslutet, utan det har fattats av Stockholm Parkerings vd. Stockholm Parkering har flera hundra olika taxor och rabatter i sina garage, som man höjer, sänker och ordnar för att få det utbud som krävs för att det inte ska bli söktrafik.

Med boendeparkering ger man rabatt för en viss grupp och inte andra. Som jag har förstått det vill man jobba med en typ av rabatt som är mer generell. Det kommer att bli en liten kostnadsökning jämfört med boendeparkering, men det kommer i gengäld att bli enklare att hitta en plats. Då blir det mindre söktrafik.

Anförande nr 41

S a r a S v a n s t r ö m (L): Om det gäller från den 1 mars är det kanske lite för tidigt att uttala sig om huruvida det är lättare att hitta parkeringsplats.

Jag ska summera det hela. Som jag uppfattar det, Lars, har vi ett ganska snårigt system där olika marktyper har olika regler, och nu inför ni ytterligare ett krångligt system där man ska ha en månadsdekal om man är boende. Samtidigt, om jag uppfattar det rätt, prioriterar ni politiskt att sänka avgiften för besökare, som faktiskt har möjlighet att ställa sin bil på en infartsparkering, medan de som i dag har en bil och bor på Kungsholmen kanske inte kan hitta en parkeringsplats framgent. Detta om något är en form av politiskt ställningstagande.

I min värld vore det mycket lättare att ha ett rakt system med boendeparkering. Jag tycker att det verkar mer rimligt att Stockholm Parkering ger dispens.

Anförande nr 42

Borgarrådet S t r ö m g r e n (MP): Jag håller med om att det är snårigt. Många garage på fastighetsmark som tidigare har använts har byggts om till butiker eller kontor, och då lämpas parkeringsansvaret över på staden. Då blir konkurrensen om ytan inte helt jämn eftersom staden egentligen också ska tillgängliggöra yta för vistelse och andra verksamheter i staden.

Som det ser ut nu är det fastighetsmark på Norr Mälarstrand, och då har man den där biljetten. Skillnaden är också att Stockholm Parkering är ett bolag. De behöver se till bolagets långsiktiga strategi, och då är det den typen av rabatter som tillämpas. Boendeparkering är inte det mest rättvisa sättet att prissätta parkeringen.

Anförande nr 43

A n d e r s Ö s t e r b e r g (S): Ordförande! Det här är ett reviderat inriktningsbeslut som avser ett av de fyra fokusområdena enligt översiktsplanen, nämligen Farsta. Det här projektet skapar ett större samband mellan stadsdelarna Fagersjö och Farsta. Genom att Magelungens strand utvecklas får vi även den som en sammankopplande länk mellan de här stadsdelarna.

Projektet innebär 800 nya bostäder, varav hälften är hyresrätter och den andra hälften bostadsrätter, samt två nya förskolor. Strandpromenaden byggs ut. En ny gång- och cykelbro anläggs över Magelungsvägen och järnvägsspåret, vilket stärker kopplingen mellan den nya bebyggelsen och den intilliggande Fagersjöskogen. En ny dagvattendamm kommer också till, vilket kommer att förbättra Magelungens ekologiska och kemiska status. Planeringen av de här två förskolorna bidrar till att möta ett tydligt behov i området. Det är positivt att inriktningen möjliggör för en friliggande förskolebyggnad, eftersom det ger en god grund för både inne- och utemiljö som främjar verksamhet av hög kvalitet.

Ordförande! Till sist vill jag säga att jag själv har jobbat många år inom förskolan och är riktigt avundsjuk med tanke på den byggnad som kommer att tillkomma. Det kommer att bli en fantastisk pedagogisk miljö.

Anförande nr 44

Borgarrådet S t r ö m g r e n (MP): Ordförande, fullmäktige och stockholmare! Vi bor i en fantastiskt vacker stad. Som politiker är man väldigt tacksam att få inviga nya saker. Det brukar skojas om att politiker gärna vill klippa band. Men det som då kanske glöms bort är att allt som byggs sedan ska underhållas och renoveras. Det är viktigt att även säkerställa skicket på våra tekniska anläggningar och se till att de förblir säkra och framkomliga.

Trafiknämnden har i många år arbetat med just reinvesteringsprogram för stadens gatuytor. Syftet är att förebygga brister och fel och upprätthålla en trafiksäker, tillgänglig, framkomlig och – vilket har blivit ännu mer aktuellt på senare år –attraktiv och trygg stadsmiljö. Jag är glad att se att detta arbete fortsätter genom det förslag till reinvesteringsprogram som nu ligger på bordet.

Precis som jag sa är det viktigt att komma ihåg att man måste underhålla systemen efter att ha invigt saker och klippt band. Under modernismen och 60-talet byggdes det ut väldigt många större system kopplade till trafiken. Många av dem har nu nått sin tekniska livslängd och behöver renoveras och underhållas för att kunna fortsätta vara i gott skick.

Den största delen av de pengar som avsätts för 2023 kommer att läggas på reinvesteringar av körbanor, det vill säga där bussar, bilar och lastbilar kör. Det beror på två saker. Körbanorna utgör den största andelen av stadens gatuytor, eftersom man under rekordåren på 50-talet och 60-talet som sagt planerade stora ytor för just motorfordonstrafik. Sedan är det också så att motorfordon sliter på asfalt och konstruktioner i och med att de är tunga och har ett högt axeltryck. Därför behöver man underhålla det här oftare. Gående och cyklister sliter inte lika mycket på gatubeläggningen. Däremot kan små ojämnheter och sådant orsaka stora trafiksäkerhetseffekter för gående och cyklister. Därför är det väldigt viktigt att komma ihåg att vi behöver göra detta. Men om det är någon som försöker framställa det som att vi inte lägger pengar på vägar för motorfordon kan jag bara upplysa om att 90 miljoner av dessa 150 läggs på vägar, 40 på gångytor och 10 på ytor som är avsatta för cykeltrafik.

Den rödgröna majoriteten har i budgeten för 2023 antagit ett mål om att biltrafiken ska minska jämfört med 2017. Detta har flera skäl, dels att man reser annorlunda i dag, dels att vi behöver hushålla med vår planet. Målen gällande att överflytta mer av transportarbetet till gång-, cykel- och kollektivtrafik leder också indirekt, kan man säga, till att slitaget på våra vägytor minskar. Det blir alltså ett slags positiv effekt i dubbel bemärkelse – det blir både bättre framkomlighet för gång-, cykel- och kollektivtrafik och mindre slitage. Det är viktigt i dessa tider, eftersom byggprisindex och inflation gör att kostnaderna ökar, allt annat lika, inom många verksamhetsområden.

Vi vill också för hälsans skull, för luftens skull och för allas välbefinnandes skull satsa på oskyddade trafikanter, det vill säga gående och cyklister. De är, som jag sa, utsatta i gatumiljön, eftersom små gropar kan orsaka stora problem och långa köer, inte minst på akuten, om det är halt. Fallolyckor för gående är ett stort problem.

En annan viktig sak är att minska utsläppen. Det sker en hel del utsläpp av växthusgaser när man asfalterar. Därför är jag stolt över att det här reinvesteringsprogrammet innebär en höjning av stadens ambitioner att i större utsträckning försöka använda asfalt cirkulärt.

Jag tror att det här är nödvändiga och välkomna satsningar och yrkar i och med det bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 45

G a b r i e l K r o o n (SD): Sett till det underlag som ligger till grund för det här ärendet tycker jag att det är beklagligt att vi inte har fått en tillräckligt väl genomarbetad konsekvensanalys av reinvesteringsplanen. Väldigt övergripande har vi nuvärdesberäkningen och de ”grova miljonerna” som ska läggas på de olika banorna. Men det sägs ingenting om vilken effekt det här har på biltrafiken, cykeltrafiken eller gångtrafiken. När ni gör den här prioriteringen, när ni väljer att inte fullfinansiera vägbanorna, vilket jag vill hävda är fallet, finns det uppenbara problem. Potthålen kommer att förvärras, och det kan bli sämre framkomlighet för hela kollektivtrafiken och biltrafiken. Men det finns ingen större analys av det här i ert underlag, och det tycker jag är beklagligt.

Jag tycker att det är ett återkommande mönster från trafikkontoret, i alla fall så länge jag har varit med i kommunfullmäktige, att man inte har tillräckligt väl genomarbetade konsekvensanalyser. I Region Stockholm, där jag satt tidigare, var man mycket mer utvecklad vad gäller detta, och då var det till och med faktiskt en miljöpartist som styrde.

Men vi sverigedemokrater vill även se att man satsar mer på underhållsåtgärder generellt. Därför har vi sagt att den klimatmiljard som man har budgeterat för i majoritetsbudgeten ska utvidgas till att bli en klimat- och framkomlighetsmiljard, vilket även möjliggör för framkomlighet, ökade reinvesteringsåtgärder och en högre reinvesteringstakt än den som majoriteten nu föreslår. Med de orden yrkar vi bifall till vår reservation i kommunstyrelsen.

Anförande nr 46

Borgarrådet S t r ö m g r e n (MP): Jag tycker att det är jättebra att du efterfrågar analyser och konsekvensanalyser, Gabriel Kroon. Men det här är ett löpande arbete, och det är på trafikkontoret som experterna finns. Det är trafikkontoret som vet exakt hur de här pengarna ska fördelas.

För akuta saker, som potthål till exempel, finns det en annan pott. De här pengarna läggs på att förlänga den tekniska livslängden för gator och sådana ytor, så att man ska slippa reparera potthål. Vi tillämpar tillitsbaserad styrning och låter experterna bestämma, för det är de som allra bäst ser gatorna varje dag och kan bedöma vad som behöver göras inom ramen för den summa som vi avsätter efter dialog med trafikkontoret.

G a b r i e l K r o o n (SD): Det som du säger om potthål stämmer, Lars Strömgren. Men ett bristande underhåll kommer på sikt att öka antalet potthål och öka våra akuta kostnader.

Det är såklart viktigt att lyssna på våra experter på trafikkontoret, men det är ändå vi som tar beslutet. Vi är de folkvalda. Du är det folkvalda borgarrådet. När framkomligheten på våra vägbanor brister är det inte trafikkontorets fel, utan ditt fel som styrande politiker. Därför tycker jag att vi måste ha bättre konsekvensanalyser av vilka effekter ert förslag leder till. Är det så att framkomligheten för till exempel biltrafiken kommer att försämrast kraftigt måste vi få det klargjort i de här underlagen. Det har vi inte fått, vilket jag tycker är beklagligt. Vi behöver kunna fatta ett välinformerat beslut, och allmänheten behöver kunna förstå hur ni prioriterar och vilka konsekvenser era prioriteringar kommer att få för deras vardag i framtiden.

Anförande nr 48

Borgarrådet J ö n s s o n (L): Herr ordförande! Jag vill yrka bifall till vår reservation i kommunstyrelsen. Huvudskälet till det är att vi i vår budget lade 120 miljoner mer på olika åtgärder för att förbättra framkomligheten för personer med funktionsnedsättning under perioden 2023–2026. Vi har tidigare anfört här i bland annat budgetdebatten att vi tycker att det är dåligt att den rödgröna majoriteten inte har ett tydligt perspektiv på personer som inte kan ta sig fram med cykel eller med olika andra lösningar på hjul. Det behöver finnas ett tydligare hänsynstagande till personer som på olika sätt har svårt att ta sig fram i gatumiljön.

Anförande nr 49

Borgarrådet S t r ö m g r e n (MP): Ordförande! Borgarrådet Jan Jönsson! Jag instämmer fullständigt i att människor med funktionsnedsättningar och funktionsvariationer av olika slag ska kunna ta sig fram på stadens gator. Den rödgröna majoriteten satsar stora summor och resurser på det här. Vi lägger mer pengar på gånginvesteringar än vad vår gemensamma tidigare grönblå majoritet gjorde. I det som gångpengarna läggs på ingår tillgänglighetsåtgärder.

Precis som framgick i budgetdebatten som vi hade innebär Liberalernas satsningar inte extra medel utan en omfördelning av den satsning på 2 miljarder som den rödgröna majoriteten har på framkomlighet. Dessutom är det en minskning totalt sett av trafiknämndens investeringar för 2023.

Anförande nr 50

Borgarrådet J ö n s s o n (L): Vi prioriterar satsningar och åtgärder för personer med funktionsnedsättning; det är lite det som är poängen när man styr om medel. Vi har nämligen tyckt att det är viktigare att man lägger mer pengar på just denna grupp än på en del andra saker som bland annat Miljöpartiet har valt att prioritera. För Liberalerna är det en viktig frihetsfråga att personer med funktionsnedsättning har möjlighet att ta sig fram som alla andra i staden, och det har vi valt att prioritera med 120 miljoner kronor mer än de rödgröna.

U l f W a l t h e r (S): Ordförande! I debatten hör jag sägas att det saknas analyser och möjligen statistik avseende framkomlighetsfrågan och att man ska göra andra prioriteringar. Då måste vi återigen påminna oss om vad det här handlar om. Det handlar inte om nyinvesteringar. Det handlar inte om att bygga helt nya cykelbanor eller nya busskörfält. Det är inte en ny framkomlighetsstrategi vi pratar om, utan det handlar om reinvesteringar. En reinvestering kan vara att asfaltera om en gata, att byta ut gatumöbler eller att rikta upp en kantsten. Två tredjedelar av pengarna som ligger i det här går till körbanor. 7 procent går till cykelbanor.

När jag läser reservationerna tycker jag att det egentligen är fråga om sådan argumentation som vi behandlade i budgetfullmäktige. Den debatten är ju tagen. Men om ni vill ha den debatten här igen kan jag inte förbjuda det. Då får det bli så. Jag tycker emellertid kort och gott att fullmäktige ska fatta beslut om det här i dag på det sätt som det föreslås, så att gatorna och cykelbanorna kan få ny beläggning, räckena säkras och kantstenarna riktas upp. Därför tycker jag att kommunstyrelsens förslag till beslut ska bifallas.

Anförande nr 52

G a b r i e l K r o o n (SD): När jag lyssnar på ditt anförande, Ulf Walther, verkar det som att du har mycket kött på benen och vet precis vad ärendet handlar om och vilka konsekvenser och effekter det här kommer att få på vägbanorna. Jag har en väldigt enkel fråga till dig. Den här frågan har jag inte kunnat få svar på när jag har läst handlingarna, men du har säkert full koll på det här. När det kommer till de olika investeringarna, hur mycket pengar skulle vi ha behövt lägga för att bibehålla dagens nivå? Är det lika mycket pengar som vi lägger, är det mer pengar än de som vi lägger eller skulle vi kunna lägga mindre pengar för att behålla dagens nivå?

Anförande nr 53

U l f W a l t h e r (S): Jag är egentligen lite osäker på vad Gabriel Kroon eftersöker här. Är det så att du vill veta hur varje enskild gata ska renoveras och fixas till och i vilken ordning man ska ta dem? Eller är det så att du vill ha en generalbudget för trafikkontorets arbeten i hela staden? Det senare finns i vår budgetproposition, som ni kan läsa och där de här frågorna besvaras. Jag tror inte att det är rätt att du varje gång det ska renoveras en gata, asfalteras om eller bytas ut ett räcke ska få ett noggrant underlag för det. Det är sådant som vi sköter genom den tillitsbaserade styrningen av vår kommunala förvaltning, och det får nog även Sverigedemokraterna acceptera.

Anförande nr 54

T o b i a s J o h a n s s o n (V): Ordförande! Som politiker är det lätt att få röster om man pratar om nyinvesteringar i till exempel nya idrottsanläggningar eller nya cykelvägar. Att i stället säga att man ska satsa på underhåll av och reinvesteringar i befintlig infrastruktur är sällan en valvinnande fråga – förutom om det som ska underhållas är mycket slitet. Då kan förstås även löften om underhåll och reinvesteringar vara valvinnande.

Men valvinnande eller inte är det ack så viktigt att den infrastruktur som staden äger och ansvarar för inte får förfalla. Akuta åtgärder, som lagning av potthål och sprickbildningar, är dyrare än förebyggande arbete med underhåll och renoveringar av

befintlig infrastruktur. Därför är detta ärende om ett reinvesteringsprogram för gatuytor med tillhörande anordningar viktigt. Jag tycker att vi i alla partier i framtiden ska prata med varandra över blockgränsen när det gäller underhåll och reinvesteringar. Risker är annars att det blir väldigt snabba kast och tvära förändringar när vi byter majoriteter i staden.

Totalt handlar förslaget om ett reinvesteringsprogram för gatuytor på 750 miljoner kronor för åren 2023–2027. Syftet är att genomföra förebyggande underhåll genom att till exempel lägga ny asfalt, justera kantsten, bygga upp vägkroppar, underhålla cykelbanor och gångbanor och så vidare.

När det här förslaget antogs i trafiknämnden fanns det vad jag kunde se inga reservationer, men när det kom upp i kommunstyrelsen lämnades reservationer bland annat från Liberalerna. Jag skulle vilja kommentera det här med några ord, så att det inte blir några missförstånd. Jag tycker att det är väldigt bra att Liberalerna lyfter fram tillgänglighetsfrågorna. Det är något som vi alla partier borde känna ansvar för, vilket många av oss också gör. Jag vill dock förtydliga att tillgänglighetsåtgärder ingår i majoritetens satsningar på gångtrafikanter. Det kommer alltså att bli satsningar på tillgänglighet även med majoritetens förslag. För ordningens skull vill jag också betona att Liberalernas tillgänglighetsinvesteringar innebär en omflyttning av pengar och inga extra medel. Totalt minskade Liberalerna investeringarna på trafiknämndens område för 2023 jämfört med majoriteten.

Ordförande! Jag slutar där jag började. Akuta åtgärder är dyrare än förebyggande arbete med underhåll och renovering av befintlig infrastruktur. Jag vill därför yrka bifall till reinvesteringsprogrammet för gatuytor med tillhörande anordningar 2023–2027.

Anförande nr 55

Borgarrådet Jönsson (L): Herr ordförande! Jag vet inte riktigt hur Vänsterpartiet tänker, men politik handlar också om att prioritera. Vi har valt att inom de ramar som vi tycker är rimliga prioritera 120 miljoner kronor mer till just insatser för personer med funktionsnedsättning och deras möjligheter till framkomlighet.

När ni i Vänsterpartiet lägger fram era oppositionsbudgetar brukar ni alltid ha en oändlig resursmängd, eftersom skatteintäkterna kan utökas oändligt till dess att ingen får behålla någon egen inkomst. Men så gör inte vi, utan vi räknar inom rimliga ramar. Då har vi gjort en annan prioritering än vad ni har gjort, för vi tycker att det är en viktig frihetsfråga för personer med funktionsnedsättning att kunna ta sig fram i den här staden.

Anförande nr 56

Tobias Johansson (V): Jag kom att tänka på *Internationalen*. Man kanske kan göra en travesti på den: Både Nacka och Lidingö oss förtrycka, vi under skatter dignat ned. Om man tittar på våra budgetförslag ser man att våra skattehöjningar är väldigt modesta. Nu har vi ju i majoritet inte föreslagit några skattehöjningar, men även om Vänsterpartiets skattehöjningar hade gått igenom när vi var i opposition skulle vi fortfarande ha haft lägre skatt än många av de moderatstyrda och borgerligt styrda kommunerna i vår omnejd.

Som sagt är det jättebra att ni lyfter fram tillgänglighetsperspektivet, Jan Jönsson. Det tycker jag att ni ska fortsätta att göra. Men jag vill ändå idka någon sorts konsumentupplysning. Därför förklarade jag att det inte är några nya pengar utan en omfördelning och att vårt förslag också innebär tillgänglighetsanpassningar.

Sida 45 (53)

Anförande nr 57

Borgarrådet **W e d i n** (M): Ordförande! Det är inte Moderaternas mening att vi nu ska ha en budgetdebatt. Vi har haft den hållningen i ärendehantering, och vi fortsätter med den hållningen. Vi har ju våra olika budgettexter, och det går att läsa dem.

Jag har bara ett medskick när det kommer till de här frågorna, som jag hoppas att vi kan ha ett brett blocköverskridande stöd kring. Det handlar om att minimera trafikstörningarna kring de här vägarbetena, som är viktiga att göra. Där tror jag att det finns allt att vinna på att se till att det inte blir onödiga köer och att exempelvis blåljustrafik inte påverkas. I den mån ett handslag här kan hjälpa till i det arbetet är vi väldigt måna om det. Det här är någonting som alla jobbar hårt med. Det är inte alltid Stockholms stad som gör de ingrepp som påverkar trafikflödet, men i den mån det kan bli enklare att se till att de aktörer som gör ingreppen samtalar med varandra ska vi ta ledarrollen i det arbetet. Det tror jag är önskvärt för alla som befinner sig i trafiken och ofta störs väldigt mycket av att man inte har synkat de här arbetena. Det var ett medskick från Moderaterna.

Anförande nr 58

M i k a e l V a l i e r (KD): Herr ordförande! Jag yrkar avslag på kommunstyrelsens förslag till förmån för vårt ersättaryttrande och alla tänkbara uttalanden vi har gjort tidigare i det här ärendet.

Anförande nr 59

Borgarrådet S t r ö m g r e n (MP): Ordförande, fullmäktige, stockholmare och kanske särskilt östermalmare! Den rödgröna majoriteten vill skapa en tryggare, trevligare och mer levande stad, med större plats för människor. I det här ingår att torg i större utsträckning och i högre grad ska fyllas av folkliv, kulturinslag, träd och grönska.

Östermalmstorg är en kär plats i Stockholm. Det är ett centralt och välbesökt torg mitt i Stockholm, med gamla anor och kulturhistoriskt värde. Torget var porten mot Ladugårdsgärdet. Där förtullades varor som kom, och det har av tradition varit ett salutorg med liv, rörelse och intensiv aktivitet.

Som många kanske känner till har Östermalms saluhall, som kröner torget, renoverats. Under renoveringen fanns det en tillfällig saluhall på Östermalmstorg. I mars 2020 återinvigdes den gamla saluhallen, och den tillfälliga hallen tömdes på verksamhet. Om jag är rätt informerad är den nu padelhall på västkusten. Se – återbruk och cirkulär ekonomi!

Efter att den här tillfälliga saluhallen hade tagits bort passade regionen på att göra en del förstärkningar och tätskiktsrenoveringar i tunnelbanans tak. Det har också gjort att det här har dragit ut lite grann på tiden. Men nu hoppas och tror vi att det äntligen är dags att färdigställa Östermalmstorg och upprusta det till just ett levande, tryggt och tillgängligt stadstorg. Man ska ta till vara torgets historiska kvaliteter och karaktärsdrag och även förse det med ny stenbeläggning i kombination med den gamla stenbeläggningsen, som man har kunnat spara, ny belysning, nya sittmöbler och växter.

Det är flera spännande saker man gör på torget. Man kommer bland annat, som jag sa, att återanvända en del av den granitsten som fanns förut. Den var förut snedställd. Nu blir den rak och kombineras med nya granitplattor. De gående prioriteras. För att skapa tillgänglighet för olika grupper och åldrar och olika efterfrågan föreslås det nu att variationen i sittmöbler ska göra att det går att sitta både i sol och i skugga och att det finns olika höjder som gör att det är lätt att slå sig ned. Låga solsoffor med sits av trä, armstöd och bekväma ryggstöd växlas med cirkulära sittbänkar kring planteringarna och träden.

Vi som gick över torget hela 80-talet och 90-talet känner förstås till Willy Gordons bronsskulptur Möte, och den kommer naturligtvis tillbaka. Som barn tyckte jag alltid att det var väldigt intressant att se mannen med köttstycket och kvinnan med spegeln. Jag undrade vad konstnären hade tänkt. Det får man fortsätta att fundera på när man i framtiden korsar Östermalmstorg. Det är också så att belysningen kommer att anpassas för platsens olika funktioner och behov med fokus på trafiksäkerhet och värnande av platsens och torgets arkitektur. Som sagt vill den rödgröna majoriteten skapa en tryggare och trevligare stad. Målet är att skapa ett trivsamt torg, ett trevligt torg och ett torg som knyter an till historien.

Det här har följts av flera olika turer. Det fattades först ett beslut i trafiknämnden i december 2021 om inriktning för projektet med upprustningen av Östermalmstorg. Sedan har det kommit andra förslag. Det har varit mycket dialog. Trafikkontoret ville ta det säkra före det osäkra, så man ordnade med ganska stora möjligheter för personer

att komma med förslag. Det var under covidtider, så det kunde ske antingen digitalt eller fysiskt på torget. De här förslagen har samlats in, och man har nu försökt hitta en lösning på torget som knyter an till historien och till funktionen och samtidigt säkerställer att det går att drifva det här och att vatten inte läcker ned i Östermalmstorgs tunnelbanestation.

Vi hoppas nu att kunna fatta beslut i det här ärendet. I och med det yrkar jag bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 60

B j ö r n L j u n g (L): Herr ordförande, fullmäktige och åhörare! Det vart något fippel med min knapp, så jag hamnade inte först på talarlistan utan sist. Därför måste jag ta replik redan nu, Lars Strömgren.

Jag återkommer till skönhetsfelen med ert förslag i mitt huvudanförande. Men det finns en formfråga som vi förhoppningsvis skulle kunna bli överens om här i stadens samlade politiska församling, nämligen att torgutformning, själva gestaltningen av torg, borde vara en fråga för stadsbyggnadsförvaltningen, stadsbyggnadskontoret och stadsbyggnadsnämnden och inte trafikkontoret och trafiknämnden, som inte har någon känsla för det här med medborgarinflytande, samrådsprocesser och så vidare. Det var ett stort sjå att få till det som du nämner. Jag och Daniel Helldén jobbade jättemycket med det. Vad sägs om detta?

Anförande nr 61

Borgarrådet S t r ö m g r e n (MP): Jag kan inte kommentera vad man har för tradition av att vara bra eller dålig på att lyssna på medborgarnas synpunkter och tankar. Men jag måste ändå hävda å det kraftigaste att man i det här fallet verkligen har lyssnat på medborgarna. Trots pandemin har man samlat in synpunkter både digitalt och på plats. Det har kommit in mer än 1 000 synpunkter. De visar lite grann hur det ofta är i sådana här projekt – det finns vissa som har starka åsikter åt något håll, men de flesta har ingen jättestark åsikt. Vi har försökt fånga upp de här åsikterna.

Jag tror ändå att det är bra att trafikkontoret har hand om ytorna mellan husen, för det är där stadslivet uppstår. Vi har nu också en ny stadsträdgårdsmästare och därmed ny kompetens och nya ögon. På så sätt kan vi ta den här typen av frågor vidare.

Anförande nr 62

M a r k u s B e r e n s s o n (C): Testa, utvärdera och bygg – det tycker vi borde vara den vägledande principen när det gäller omformningen av Östermalmstorg liksom liknande stora projekt. Om Västerbrohaveriet har lärt oss någonting här i staden är det att trafikkontoret borde ha testcyklat underlaget innan man smetade ut det över hela bron till stockholmarnas stora förtret och till höga kostnader för staden.

Det råder delade meningar om många av de praktiska lösningarna när det gäller Östermalmstorg. Ungefär hälften av de tillfrågade tycker att vatten är kul. Ungefär hälften av de tillfrågade tycker inte att vatten är kul. Vissa vill ha mer torghandel, andra mindre. Vissa vill ha mer grönska, andra mindre. För vår del ifrågasätter vi till exempel varför det ska vara en så himla stor vändplan vid Nybrogatan; den försvårar faktiskt

för en flexibel användning av torget. Detta är en synpunkt som man kan ställa mot många andra.

Sida 48 (53)

Vår poäng är att alla de här praktiska lösningarna är möjliga att testa i praktiken för en relativt billig penning. Centerpartiet föreslår att vi använder den kommande sommaren till att utvärdera olika lösningar för Östermalmstorg genom att använda färg, flyttbara bänkar, portabla krukor och annan infrastruktur som sommargatorna har använt sig av under de senaste åren. Då kan vi se hur bra de här olika inslagen faktiskt blir i stadsrummet. Efter att ha tittat på det i praktiken kan vi sedan fatta beslut gällande 135 miljoner kronor. Därför yrkar jag på återremiss av ärendet med hänvisning till vår reservation i kommunstyrelsen.

Anförande nr 63

Borgarrådet S t r ö m g r e n (MP): Ordförande och fullmäktige! Jag tackar Markus Berensson så mycket för anförandet. Jag är ett stort fan av att jobba med taktisk urbanism, som man kan kalla det, och testa saker, som med Levande Stockholm – man ställer ut bänkar och ser vad som händer. När det gäller Levande Stockholm var folk först skeptiska och kritiska. Nu vill folk ha mer av det här, i synnerhet restauranginnehavare och kaféägare, men också stockholmare som bara vill vila. Jag tror att det är jättebra att använda sig av pilot- och testverktyg. Men ibland är det av flera skäl viktigt att visa att man vill investera i en plats, använda bra material och få det att vara permanent. Det är det vi vill göra här.

En vändplan behövs. Leveranserna måste kunna ske, och då måste man kunna vända där. Men vi försöker gestalta detta så bra som möjligt, och vi hoppas att stockholmarna kommer att gilla Östermalmstorg.

Anförande nr 64

M a r k u s B e r e n s s o n (C): Men vad händer då om vi investerar 135 miljoner kronor och det visar sig att till exempel den här vändplanen omöjliggör för många olika typer av evenemang, eftersom den tar upp en så himla stor del av utrymmet? Då hade det varit betydligt bättre att under en sommar isolera den här delen för att sedan se hur det påverkar hela uppfattningen av torget och vilka typer av tänkbara aktiviteter som är möjliga där, liksom till exempel vilken andel grönska det kan vara. Blir det sterilt och lite tråkigt, eller finns det tillräckligt med träd, blommor och andra inslag?

Den här typen av investeringar, liksom de på exempelvis Götgatan, som vi pratade om tidigare, kommer att påverka stadsdelen under väldigt lång tid framöver. Vi tycker inte att man behöver hasta i det här fallet. Det var jättebra att man involverade medborgarna i den utsträckning man gjorde, men det var fortfarande för att ta hänsyn och ta ställning till olika typer av teoretiska förslag. Här kan vi faktiskt visa på praktiska förslag som medborgarna sedan kan ta ställning till efter att de upplevt dem.

Anförande nr 65

M i k a e l V a l i e r (KD): Herr ordförande! Trots att jag bor på Söder fattar även jag att Östermalmstorg är en värdefull historisk plats med en lång tradition av både handel och andra former av aktivt stadsliv. Nu har de stackars östermalarna i årtal fått stå ut med tillfälliga lösningar och ett torg som till stora delar varit en

byggarbetsplats. Incitamentet för dem har ändå på något vis varit att det ska bli ett upprustat, vackert och ändamålsenligt torg igen.

Sida 49 (53)

Här behövs en harmoni med de kringliggande landmärkena: saluhallen, Hedvig Eleonora och andra gamla fina hus. Vi behöver inte spännande kontraster. De olika förslagen från trafikkontoret har som vanligt såklart mötts av omfattande kritik, lite beröm och glädjande nog en mängd egna förslag från engagerade stockholmare. Bland annat inkom arbetsgruppen Östermalmstorgs vänner med ett alternativt förslag till utformning. Flera delar av de här förslagen och en del andra lokala inspel om torghandel och träd har faktiskt tidigare funnits med i en del versioner av de olika förslagen för Östermalmstorg. Men tyvärr verkar det mesta av det nu ha tappats bort, medvetet eller omedvetet.

Vad vi behöver är fler torghandelsplatser, gott om plats för uteserveringar, träd och en fontän. Det är en svår plats att bygga på, vilket vi får ha respekt för. Men både kiosken och den lilla parkeringen behövs verkligen också på platsen. Vi vill se en snyggare och stiligare lösning för val av möbler och annan utrustning, för det här är en väldigt anrik plats som förtjänar en vacker miljö.

Vi vill däremot inte heller ha en vändplan på torget. Vi bör kunna hitta plats för en sådan ändå och använda den här ytan till någonting bättre än en vändplan. Det lokala engagemanget för torget är ett bevis på platsens betydelse för Östermalmsborna, men även för stockholmarna i stort såklart. Jag tycker att Björn Ljung har en ganska bra idé i att stadsbyggnadskontoret bör kopplas in för att man ska få till något vettigt av det här.

Kristdemokraternas Stockholm ska utvecklas, växa och förvaltas, med stor respekt för stadens och stadsdelarnas unika karaktär och med stor hänsyn till lokala röster. Stockholm är stockholmarnas stad. Östermalmstorg är stockholmarnas torg. Jag yrkar på återremittering av ärendet för bättre omtag med hänvisning till vårt ersätтарыttrande i kommunstyrelsen.

Anförande nr 66

Borgarrådet S t r ö m g r e n (MP): Ordförande och fullmäktige! Jag tackar för de här inspelen. Östermalmstorg är definitivt stockholmarnas torg.

Du tog upp frågan om vändplanen, Mikael Valier. Den har också nämnts förut i debatten. Vi ser framför oss att det kommer att vara omfattande torghandel, kaféverksamhet och så vidare på torget. Då behöver man säkerställa att det går att leverera till den verksamheten. Som torget är utformat har man ingen möjlighet att köra in över torget. Det vill vi inte heller av trygghets- och säkerhetsskäl, inte minst med händelsen på Drottninggatan i åtanke. Därför är den här lösningen med vändplanen vid Nybrogatans norra del och pollarna ett sätt att säkerställa såväl att leveranser kan ske till och från torget som att vi har trygghet och säkerhet.

När det gäller de andra saker som du tog upp har vi försökt göra en sammanvägning av estetiska, praktiska och även kostnadsförnuftiga åtgärder.

M i k a e l V a l i e r (KD): Jag är jätteglad att ni har tagit saker och ting på stort allvar, Lars Strömgren. Men i det här fallet tycker jag att ni har dålig smak och har valt dåliga saker. Därför vill jag att ärendet ska återremitteras.

Anförande nr 68

Borgarrådet W e d i n (M): Ordförande! Östermalmstorg är verkligen ett av Stockholms mest uppskattade torg. Det är inte vilket torg som helst. Det är en central mötesplats för stockholmarna och har varit det i över 140 år. Redan från 1797 finns beskrivningar av torget, men då beskrevs det som: stort och öde, i många avseenden ett bedröfligt torg.

Det här är ett viktigt kluster i innerstaden, ett kulturhistoriskt relevant torg med stor potential. ”Jag uppfattar att det torg som man nu vill bygga påminner om miljonprogramsarkitektur”, sa Aleksander Wolodarski när trafikborgarrådet presenterade stadens nya planer för Östermalmstorg. Jag förstår hans oro. I stället för att föra samman torget med kringliggande landmärken, som Östermalmshallen och Hedvig Eleonora kyrka, verkar man vilja förändra torget i kontrast till omgivningen. Det är fel. Vi behöver färre sådana avbrott i Stockholm. Det är inte så vi ska jobba när vi bygger stad. Dessutom pekade medborgardialogen, som var omfattande tack vare den grönbå majoriteten, på att flest personer tycker att träd, blommor och torghandel är det som är viktigast för torget. Därefter kommer kafé- och restaurangverksamhet.

I detta kan man lita på Moderaterna. Vi vill se ett mer levande torg. Det här förslaget är inte tillräckligt ambitiöst i det avseendet. Moderaterna värnade en god dialog i arbetet med att utveckla torget. Samtidigt ser vi att stockholmarna är trötta på att det här är en arbetsplats. I det förslag som vänsterstyret nu presenterar är jag oroad över att man ignorerar de synpunkter som kommit in vid dialogen samtidigt som man inte gör tillräckligt med arbete för att det inte ska bli en arbetsplats framöver. Man säger att det här kommer att vara klart år 2025. Jag är rädd för att det kommer att ta ännu längre tid.

I beslutsunderlaget ger man inte tillräckligt med besked kring hur man ska lösa frågan om restaurangverksamhet på Östermalmstorg och om man tänker sig verksamhet motsvarande exempelvis den som Lisa på torget hade tidigare. I så fall verkar det behövas en planändring. Eller behövs inte det? Vi får inga besked i det här beslutsunderlaget. Det är märkligt, och det är inte acceptabelt. Varför är inte arbetet igång med en planändring om en sådan nu ska behövas?

Det Moderaterna säger är att vi inte ska ha bara *en* verksamhet som Lisa på torget. Vi ska ha flera aktörer. Vi behöver mer verksamhet av denna typ. Vi måste få ett levande torg på riktigt, inte ett stort och öde och i många avseenden bedröfligt torg, som det var en gång i tiden. Jag ser en risk för strul i det här projektet om vi antar det här beslutsunderlaget. Därför är en minoritetsåterremiss rimlig. Det här får inte vara en byggarbetsplats med förseningar, och det underlag vi beslutar om i dag är inte tillräckligt. Det behövs mer liv och rörelse, och lite cava kanske. Dessutom behövs det fler byggnader som passar in i omgivningen. Vi behöver också hitta en lösning för hamburgerkiosken. Det kan väl inte vara omöjligt? Moderaterna yrkar på en minoritetsåterremiss i det här ärendet. Red ut detta!

Borgarrådet S t r ö m g r e n (MP): Ordförande! Jag blir inte riktigt klok på ditt inlägg, borgarrådet Wedin. Å ena sidan säger du att du är rädd att det här kommer att ta lång tid och att Östermalmstorg kommer att vara en byggarbetsplats, vilket det redan har varit länge. I min värld borde då nästa mening vara: Därför behöver vi nu komma till skott och fatta beslut för att komma igång, upphandla och börja bygga, så att det här blir klart. Å andra sidan menar du att man nu ska återremittera ärendet.

Jag har en kort kommentar till det du sa om torget. Staden har en rytm. Rytmisseringen bygger på att vissa platser är runda, exempelvis Karlaplan, och andra kvadratiska, exempelvis Östermalmstorg. Staden ska kanske inte på förhand berätta vad som ska ske, utan vi ska skapa förutsättningar. Med det här förslaget reserverar vi yta på torget för restaurang- och serveringsverksamhet.

Anförande nr 70

Borgarrådet W e d i n (M): Ordförande! Jag tar verkligen det här på stort allvar; vi vill inte försena detta. Vi förankrade med trafikdirektören att det inte skulle innebära någon avsevärd försening med att komma igång med detta. Vi hoppas nu på att ni tar ansvar för att vi får en bättre hantering av det här ärendet. Då kan vi undvika kommande förseningar, som vore kostsamma för staden.

För uppförande av en större byggnad kan det bli aktuellt med planändring, står det. Dessutom måste en ansökan om bygglov göras av en eventuell framtida verksamhetsutövare. För mig är inte det tillräckligt tydligt. Det vi ser är att ni kommer att behöva börja med att anlägga ett torg utan att i beslutsunderlaget veta vilka typer av fastigheter som ska finnas där och vilka som ska vara i fastigheterna. Så kan vi inte bygga staden. Vi måste ha en långsiktighet i vad vi gör när vi drar igång projekt. Det är det vi har lärt oss av andra projekt, exempelvis Östermalmshallen. Gör om, gör rätt!

Anförande nr 71

G a b r i e l K r o o n (SD): Ett tråkigt och grått torg med inspiration från den östberlinska betongen – så har några av mina vänner från Östermalm beskrivit det här torget. Jag tycker att det är synd att man från majoriteten inte vågar satsa på ett av våra mest lämpliga torg, ett centrum i stenstaden som kröner den kulturhistoria som Östermalms saluhall ger platsen. Vi i Sverigedemokraterna skulle vilja se ett mer levande torg med blomster, mer grönska, gärna vatten och inte minst paviljonger eller rotundor som är anpassade till den kulturhistoria sekelskiftesmiljö som präglar området. Med anledning av detta yrkar jag bifall till vår reservation i kommunstyrelsen, vilket innebär avslag på majoritetens förslag.

Anförande nr 72

U l f W a l t h e r (S): Nog är det så att inte alla detaljer är färdiga i det här förslaget. Jag tycker personligen att man behöver kika på många olika saker för komplettering. Jag skulle personligen gärna vilja se en dryckesfontän och en toalett på torget. Jag tycker att det är ganska kul med korv och korvmojar. Jag tycker att man behöver fundera på att köra ett sommartorg på torget och kanske inviga det som det. Jag tycker att det vore kul om till exempel Parkteatern kom dit på sommaren och hade någon föreställning. Det finns jättemycket saker kvar att besluta om, till exempel var rabatterna ska finnas någonstans. Men de här delarna behandlas bäst inom ramen för

trafikkontorets fortsatta arbete. Då får man också reda ut sådant som vad detaljplanen säger. Behöver vi komplettera detaljplanen för att ha en stor restaurangbyggnad? Behöver vi komplettera den om vi vill ha en korvkiosk? De här delarna får man kika på i det kommande arbetet, som behöver dras igång. Jag tycker att det är ett bra förslag och att vi ska bifalla det i dag.

Från dem som har begärt återremiss hör jag argumentation om att det skulle vara ett dåligt förslag och att det därför ska återremitteras. Då vill jag påpeka att kommunallagens bestämmelser om återremiss inte tar hänsyn till om man tycker att någonting är dåligt eller inte. Det handlar i stället om att saker ska utredas. Nu är det möjligen så att man har sagt en sak i en reservation i kommunstyrelsen och säger en annan sak i talarstolen. Men jag tycker att det är värt att påminna om att det inte är det vi använder återremissen för: att man tycker att ett förslag är dåligt. Jag tycker att vi ska behandla ärendet i dag och bifalla kommunstyrelsens förslag till beslut.

Anförande nr 73

B j ö r n L j u n g (L): Herr ordförande! Jag blev väldigt exalterad när Ulf Walther sa sig vara den stora uttolkaren av Sveriges kommunallag. I dina kläder skulle jag nog vara lite mer ödmjuk än så, Ulf Walther.

Det finns flera skäl till att återremittera det här ärendet. Det ser man om man bemödar sig med att läsa oppositionens yttranden, vilket jag kan rekommendera. Det gjorde jag förra mandatperioden, och det lärde jag mig mycket av. Exempelvis är trafiklösningen med den stora vändplanen för lastbilar som går in på torget alldeles bort i tok. Det går att göra detta på ett utmärkt sätt om man utreder en smal passage utefter Humlegårdsgatan ned där det är enkelriktat i dag, så att man får en enkel rundtrafik i stället. Detta förordas av bland annat Skönhetsrådet.

Det kan också ifrågasättas om man ska få cykla och fara med elsparkcyklar över detta torg när det går att dra sådant på sidorna av torget. Det finns inte kommenterat i majoritetens yttranden. Det är dessutom så att det här torget lutar. Det har man inte heller tänkt på i ert yttrande. Om ett torg lutar finns det olika former man kan använda sig av rent visuellt och konstnärligt för att ta upp den här lutningen så att den inte uppfattas lika mycket. Det gör man med stenläggningar som inte är cirkulära men ändå mer kurviga. Det finns inte kommenterat.

I övrigt är det dessutom så att det är väldigt många delar i det här som är helt oklara. Det har ni själva stått och sagt här nu: Ja, vi kanske behöver en ny detaljplan för lite fler verksamheter, och så ska vi ha Parkteatern och så vidare. Men det är på det sättet att det finns en detaljplan, och vill man ha mer än någon liten serveringsgrej på torget måste en ny detaljplan till. Det finns en rad olika saker som måste utredas om det här ska bli bra. Detta är en halvmesyra. Det är det vi inte vill ha.

Den historieskrivning som de flesta har tagit upp här är helt felaktig. Det här är ett handelstorg sedan 1600-talet. Det gick också en kunglig väg här då, för det gick inte att köra några kungliga palatsvagnar nere vid Strandvägen, som var full av kajer.

Till sist vill jag understryka att det inte hade blivit något samråd eller liknande över huvud taget i det här ärendet utan Liberalernas tjt. Det är tack vare Liberalerna, ingenting annat. Jag yrkar på återremiss.

Ulf Walther (S). I 5 kap. 50 § kommunallagen står det att ”motiveringen till ett beslut om återremiss ska bestämmas av de ledamöter som begärt återremittering”. I förarbetena till den äldre kommunallagen står det att det i fullmäktige kan råda olika uppfattningar om ett ärende är tillräckligt brett och att det därför finns möjlighet till återremiss.

Det här har kommenterats av Johan Hirschfeldt som var president i Svea hovrätt och ordförande i Grundlagsutredningen. Han skrev att ett bordläggningsyrkande – som vi inte har här i dag – inte behöver motiveras. Han skrev också: För ett återremissyrkande är en motivering av praktiska skäl nödvändig både för dem som yrkar och för de organ som ska besvara återremissen.

Jag förstår att Björn Ljung inte tycker att jag är en bättre uttolkare av kommunallagen än vad han själv är. Men håller inte Björn Ljung med om att Johan Hirschfeldt är det?

Anförande nr 75

Björn Ljung (L): Ordförande, fullmäktige, åhörare! Absolut! Tveklöst! Men det Hirschfeldt säger är ju precis vad vi gör. Jag räknade upp fem olika argument alldeles nyss, och de finns att läsa i vår reservation redan i borgarrådsberedningen. När det gäller den här saken tycker jag mig därför ha mycket på fötterna.

När det gäller själva sakfrågan om återremisser och sådant i denna församling kan jag ju säga att vi ibland har kliat oss i huvudet över hur återremissen liksom har använts mer eller mindre skönmässigt från er sida. Vi har dock varit mycket, mycket generösa i våra tolkningar och sagt att det är klart att vi ska låta även oppositionens arbete ges betydelse i fullmäktige. Det är en demokratisk rättighet, och det tycker jag är jätteviktigt.

Herr ordförande! Repetition är kunskapens moder. Därför ska vi ta detta en andra omgång!

Anförande nr 76

Annik Elmlund (M): Som Östermalmsbo känner jag att jag ändå måste gå upp i talarstolen, för jag är besviken. Vi ska ha klart för oss att det här är en ganska begränsad yta. Det är viktigt att det blir snyggt och att det blir funktionellt.

Det är tydligt att man i det här förslaget inte har lyssnat på medborgarna, som söker mer liv och rörelse på torget i form av torghandel, restaurangverksamhet och kaféer. Jag ser en enda sådan verksamhet. Den är placerad i torgets övre högra hörn, och då begränsar den sikten när man kommer från Sibyllegatans norra del. Man ser alltså inte torget.

Jag vill uppmana till mer inspiration från andra storstäder som gör det här bra, till exempel Köpenhamn, Paris och Rom. Vi vill ha ett mer levande torg som också ger plats för fler näringsidkare, framför allt i restaurang- och kafébranschen. Jag vill därför säga: Gör om och gör bättre!

Jag yrkar bifall till Moderaternas förslag, det vill säga återremiss i kommunstyrelsen.